

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๕

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันอังคารที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ – ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เล่ม ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

๕๘
ครั้งที่ ๓๕/๒๕๗๗

๑. รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๓๐, ๓๑ และ
๓๒/๒๕๗๗ (ตามัญ)

๗๕๓

๒. เรื่องญัตติให้เบ็ดอกิปรายทอ ไปในข้อนโยบาย
อันเกี่ยวแก่การเพาะพันธุ์ปลาในบึงบรเพ็ด ของ
นายดัดดี ยุวระเจต (ต่อ)

๗๕๓-๗๕๕

หน้า	บรรทัด	คำผิด	คำถูก
๔๒๘	๓	รัฐบาด	รัฐบาด
๔๓๘	๓๐	ก	ก
๔๖๖	๒	กะท	กะท
๔๖๘	๓๒	เศรษฐิก	เศรษฐิก
๕๐๗	๓๘	ถง	ถง
๕๓๓	๕	ชง	ชง
๖๐๕	๒	ข้าพเจ้า	ข้าพเจ้า
๖๐๘	๗	กรรมสิทธิ์	กรรมสิทธิ์
๘๐๕	๓๓	บ้าง	บ้าน
๘๓๐	๓	แดง	แดง
๘๕๖	๓	ชน	ชน
๘๖๓	๓๕	ใจ	ใจ
๘๗๓	สุดท้าย	รัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญ
๘๘๒	๒๖	Gervernment	Government
๓๐๕๘	๗	พระพินิจชนกร	พระพินิจชนกร
๓๐๖๕	๓๓	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
๓๓๐	๓๘	ท่านายก	ท่านายก ๆ
๓๔	๓	เจ้าเรีจ	เจ้าเรีจ
	๓๒	ข้าพเจ้าเจ้า	ข้าพเจ้า
		กล่าวว่	กล่าวว่

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๕/๒๔๗๗ (สามัญ) สมัยที่ ๒
วันอังคารที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๗
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๕ นาฬิกา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีสมาชิกมาประชุม
๓๓๐ นาย เป็นองค์ประชุมแล้ว ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่ประธาน
จะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ไม่มี ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงาน
การประชุมครั้งที่ ๑๖, ๑๗ และ ๑๘/๒๔๗๗ (สามัญ) สมัยที่ ๒ ซึ่ง
ได้วางไว้ให้ท่านสมาชิกอ่านแล้ว เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน จะได้ถือ
ว่าที่ประชุมรับรองรายงานนั้นแล้ว ระเบียบวาระที่ ๓ ญัตติให้เปิด
อภิปรายทั่วไปในข้อนโยบายอันเกี่ยวแก่การเพาะพันธุ์ปลาในบึงบรเพ็ด
จังหวัดนครสวรรค์ ของนายสวัสดิ์ บุระเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัด
นครสวรรค์ เติมนวแก่การประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๔๗๗

พ.ร.ค. พระยาศรียุทธเสนี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษมชุกการ กล่าวว่ามีในที่ให้ข้อเปิดอภิปรายทั่วไปในเรื่องนโยบาย
บึงบรเพ็ดนี้ สำหรับการประชุมที่แล้วมา ยังมีปัญหากันในเรื่องที่ว่า

การเปิดอภิปรายนั้นจะลงมติให้เปิดหรือไม่ก่อน ยังเป็นปัญหาเถียงกัน
อยู่คณะฝ่าย เพราะฉะนั้นขอให้ลงมติในเรื่องนี้ก่อน ส่วนการที่จะเปิด
อภิปรายนั้นรัฐบาลพร้อมที่จะยอมให้เปิดอยู่เดิม ก็ขอให้ตกลงใน
ระเบียบการกันเสียก่อนว่าจะทำอย่างไร

หลวงวรนันทิปรา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าว ว่า ใน
ปัญหาเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขออ้าง หลักฐาน คือร่างซึ่งคณะกรรมการ
ได้เสนอมาต่อสภาฯ ในเรื่องการตั้งกระทู้ถาม และซักถามรัฐบาล ข้อ
๕๖ เดิม ซึ่งเราได้ร่างมาว่าตั้งนี้ ข้อ ๕๖ การตั้งกระทู้รัฐบาลนั้น
คือการขอให้รัฐบาลตอบปัญหาในกิจการซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายโดยให้เปิด
อภิปรายทั่วไป การตั้งกระทู้ยอมทำได้ ดังนี้ ก. ทำเป็นหนังสือและมี
สมาชิกรับรอง ๑๕ คน เสนอต่อประธาน จ. เมื่อประธานได้รับกระทู้
แล้วก็ให้สั่งให้รัฐบาลกำหนดวันและเวลาตอบ การตอบกระทู้ต้องตอบ
ในสภาฯ เดิม ค. ในเวลาที่รัฐบาลจะตอบกระทู้ ให้ผู้ตั้งกระทู้อภิปราย
ข้อความในกระทู้ของตนก่อนแล้วรัฐบาลจึงตอบ เมื่อรัฐบาลตอบแล้ว
ให้เปิดการอภิปรายข้อความที่เกี่ยวกับกระทู้ที่ได้ทูลไป เนื่องจากร่าง
ข้อบังคับฉบับแรกๆ แล้วที่ประชุมได้ลงมติว่า การตั้งกระทู้ไม่จำเป็นต้อง
จะ ต้อง มีผู้รับรอง เราจึงคัดลอก ร่างนี้ไปให้คณะกรรมการ
พิจารณาใหม่ แต่ทั้งนี้ในคณะกรรมการ นั้น สภาฯ ให้ขอให้ท่าน
จรรณโฑทยากร จรรณ เชาว์ร่วมเป็นกรรมการด้วย รายงาน
กรรมการครั้งที่ ๒ ซึ่งได้เสนอต่อสภาฯ มีข้อความว่าดังนี้

วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๗

เรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติให้กรรมมาธิการคณะหนึ่ง
 ร่างข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พร้อม
 ด้วยหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรอรุณ ร่วมกันเป็นคณะกรรมการ
 วิชาการร่างข้อบังคับฯ ขึ้นใหม่ จำเพาะหมวดที่ ๘ ว่าด้วยการตั้งกระทู้
 และซักถามรัฐบาล และข้ออื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวกับหมวดที่ ๘ โดยให้เป็น
 ไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ และ ๕๓ นั้น คณะ
 กรรมมาธิการได้ร่างเสร็จแล้ว จึงขอเสนอรายงานพร้อมด้วยร่างข้อบ
 ญัติดังกล่าวนี้ เพื่อนำเสนอสภาฯ คือไปตั้งนี้ การร่างข้อบังคับหมวด
 ที่ ๘ นั้น มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าใจได้ไปฟังการพิจารณาและ
 แสดงความเห็นหลายท่าน บางท่านก็ได้แปรญัตติไว้ด้วยดังนี้ ๑) นาย
 สนิท เจริญรัฐ แสดงความเห็นไปเป็นแนวพิจารณาว่า (๑) ขอให้
 แก้หมวด ๘ ให้ตรงตามมาตรา ๕๑ แห่งรัฐธรรมนูญที่เดิม (๒) ขอ
 ให้เพิ่มข้อลงในหมวดที่ ๕ ว่าด้วยการเสนอและพิจารณาญัตติดังนี้
 ข้อ... ญัตติขอให้เบ็ดเสร็จไปในการของรัฐบาลนั้น ให้มี
 สมาชิกรับรอง ๑๕ คน การลงมติในญัตติเช่นนั้น ให้ทำได้ ๒ ทาง คือ
 ๑-ให้ดำเนินระเบียบวาระต่อไป หรือ ๒-ลงมติเกี่ยวกับความได้ใจ

ของรัฐบาล ความเห็นของนายสันติ เจริญรัฐ นี้ได้อยู่ในแนวความ
พิจารณาของกรรมาธิการ และเมื่อกรรมาธิการได้ร่างอันใหม่แล้ว
นายสันติ เจริญรัฐ เห็นพ้องด้วยทุกประการ ๒) คณะรัฐมนตรี
ได้เสนอคำแปรญัตติให้กรรมาธิการพิจารณา แต่กรรมาธิการจะ
เพิ่มเข้าในข้อใดครั้งนี้ การเสนอญัตติความได้ใจในรัฐมนตรีรายตัว
หรือทั้งคณะ ให้เสนอญัตติได้ โดยให้มีสมาชิกรับรอง ๓๐ คน ฯลฯ
ความคำแปรญัตติทั้ง ๒ ข้อนี้ กรรมาธิการได้รับไว้ พิจารณาด้วย
เพราะอยู่ในแนวร่างของกรรมาธิการ แต่ข้อใดควรบรรจุความตอน
ใด กรรมาธิการได้จัดให้เหมาะกับหลักการที่สภาได้ลงมติไว้ ส่วน
สมาชิกรับรอง ๓๐ คนนั้น กรรมาธิการไม่เห็นด้วย เพราะมากเกินไป
กรรมาธิการเห็นว่า ๑๕ คนเหมาะสมได้สัดส่วนกับจำนวนสมาชิก
ของสภาทั้งหมด ฯลฯ

เนื่องจากเหตุผลเหล่านี้ เราจึงได้ปรึกษากันในที่ประชุมกรรมา
ธิการ ซึ่งท่านวรณโศทยากร วรฉรรณ ก็ได้เข้าประชุมด้วย
เพราะเป็นกรรมาธิการด้วยผู้หนึ่ง แต่ท่านวรณโศทยากร วรฉรรณ
ได้พูดในที่ประชุมกรรมาธิการว่า เพราะเหตุที่เราไม่ให้มีการรับรอง
ในการตั้งกระทู้ถามนั้นแหละ เราจึงย้ายการตั้งกระทู้ถามนั้นไปได้ ใน
เรื่องญัตติขอเบ็ดคอกีปรายทั่วไป เมื่อเช่นนั้นแต่ถามจำนวนสมาชิก
รับรองครบตามข้อบังคับ ก็ให้เบ็ดคอกีปรายได้ทันที หม่อมเจ้าจรรณ
โศทยากร วรฉรรณ หากได้พูดในที่ประชุมว่าอย่างที่ท่านได้ให้คำ

อธิบายในที่ประชุมสภาฯ นี้ไม่ นอกจากนั้นข้าพเจ้าขออ้างรายงาน
การประชุมสภาฯ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม พุทธศั-
กราช ๒๕๑๗ ซึ่งมีข้อความว่า “เจ้าพระยาศรีธรรมราชเขคได้กล่าวใน
ที่ประชุมว่า ข้าพเจ้าอยากจะรุนแรงในข้อนี้สักหน่อย คือในเรื่องที่
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ นั้นบอกว่า ตงกะตุถามนั้น คือคำ ถ้าถวมชย
จะแปลว่าเป็นคำถามหรือว่าเป็นอย่างไร ทั้งนี้ตามที่กรรมาธิการผู้หนึ่ง
รุนแรงนั้นข้าพเจ้าขอตั้งมั่นตั้งหน้าในต่างประเทศนั้นมี ๒ อย่าง คือเรียก
เคอด้ชันอย่างหนึ่ง กับอีกอย่างหนึ่งเรียกอินเคอด้เปิดเดชัน อินเคอด้
เปิดเดชันนั้น เป็นของที่ใหญ่โต อย่างเมืองฝรั่งเศส อย่างที่กรรมา-
ธิการผู้หนึ่งว่าจะคงได้ลงมติอนุญาตเดี่ยก่อน แล้วจึงจะตั้งกะตุให้
แต่ที่เมืองอังกฤษจะคงขออนุญาตต่อสภาเพื่ออภิปรายทั่วไป แล้ว
จึงจะอภิปรายได้ แต่ก่อนการตั้งชกถามโดยปกตินั้นไม่ต้องมีผู้รับรอง
ก็ได้ เพราะฉะนั้นมี ๒ อย่าง ที่จริงข้าพเจ้าเห็นว่า การที่เราวาง
ข้อบังคับที่จะให้ กิจการ ดำเนินให้ เป็นระเบียบ เรียบร้อย ของสภาฯ
และจะดูแลถึงหนักเบาเพื่อจะให้ ได้ผลดีที่สุด สภาฯ นี้จะวางข้อบังคับ
ใหม่ได้ ได้ ซึ่งถ้าหากว่าสภาฯ ได้ลงมติวางได้ ตาม ข้อ ๕๕ แล้ว
ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีผลอย่างไร เพราะเหตุที่ว่าตามที่กรรมาธิการวาง
ขึ้นมา นั้นไม่ได้ คัดัดที่ชัดมาชกที่ไม่ให้ตั้งกะตุ ห้ามได้ อยากให้มี
แต่เพื่อจะไม่ให้เสียเวลา และเพื่อจะไม่ให้เป็น การ หนักหน่วงใน
ข้อที่จะ ตั้งกะตุ เมื่อเช่นนั้นแล้วก็ให้เป็นการ ชกถาม หรือเคอด้ชัน

-รวบรวมคา ทำจนจะถึงเกิดได้ ว่าความยุ่งยากนั้นเกิดขึ้นในสมัยประชุม
 ก่อนหน้าว่าเป็นอย่างไร ในข้อบังคับเดิมข้อ ๕๕ นั้นทำผิดรัฐธรรมนูญ
 แล้วได้ใช้มาตลอดเวลาแล้วก็ไม่เสียหายเลย ได้ผลดี ในนั้นว่า
 ให้มีผู้รับรอง ๕ คน ถ้าจะบังคับรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๐ นั้นไม่มีผู้
 รับรองเลย นี่เขาร่างข้อบังคับขึ้นมาได้ ที่นเมื่อเราจะตั้งข้อบังคับ
 ใหม่ เกิดเรื่องมาจากว่าผู้หนึ่งได้อ้างว่าอะไรซักถาม อะไรอะไร แต่
 มีสมาชิกหนึ่งฮาด่าไปร่าง คือ หลวงวิจิตร - น คือว่าถ้าเป็นกระทู
 แล้วต้องมาขออนุมัติต่อสภาฯ เพื่อให้มีแนจววิคดีส่วนมากของสมาชิก
 ที่นร่างมาแล้ว เวลาที่มาปรึกษาวิทยาลัยเห็นว่าควรจะผ่อนลงมาก คือไม่
 ต้องลงมติ วิทยาลัยเตรียมพร้อมที่จะลงเวลา แต่จะถ้าจะแก้ ให้น้อย
 ลงมา คือว่าไม่ต้องให้สภาอนุมัติก่อน เป็นแต่ให้สมาชิกรับรอง ๑๕
 คน วิทยาลัยก็จะยอมตามนั้น เรื่องก็คือกรรมการได้ตั้งข้อความว่า
 ต้องได้รับอนุมัติของสภาฯ ขึ้นหนึ่งก่อนนั้นออก ให้เหลือว่า ๑๕ คน”
 นี่ก็แสดงอยู่แล้วว่า ข้อบังคับเราได้เอามาจากเรื่องตั้งกระทู้ถาม ซึ่ง
 ผู้แทนวิทยาลัยในเวลานั้นเองได้บอกว่า เราไม่จำเป็นต้องมีเสียงข้าง
 มากในสภาฯ เราก็ตั้งกระทู้ถามได้ เราเอาไปไว้ในการขอให้มีสิทธิ
 ปรายทั่วไป นอกจากนั้นข้าพเจ้าขออ้าง คำของหม่อมเจ้าวรรณ-
 โฉมยากร จรจรณ เอง หม่อมเจ้าวรรณโฉมยากร จรจรณ
 ได้ทรงกล่าวว่ “ฝรั่งเค้าเรียกว่า อินเตอร์ เปดเดชัน ความมุ่ง
 หมายของ อินเตอร์ เปดเดชันก็คือ เพื่อจะขอให้ มีการอภิปรายทั่ว ๆ

ไปในสภาฯ จะเป็นเรื่องใดๆ ก็ตาม โดยมากก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย” แต่อีกตอนหนึ่งว่าดังนี้ “ในกรณีเช่นนี้แหละท่านสมาชิกของสภาฯ ควรจะมีโอกาสให้ ได้แสดงมติว่าได้ ใจรัฐบาลหรือไม่ ใจรัฐบาลในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นี่แหละความประสงค์ของอินเตอร์เปิดเดชั่น ก็คือจะขอให้เปิดอภิปรายทั่วๆ ไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งโดยปกติก็เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาล และเมื่ออภิปรายกันแล้วก็ย่อมมีการลงมติว่าจะได้ใจในรัฐบาลหรือไม่ได้ใจในรัฐบาล หรือเกินสายกลาง ซึ่งเรียกว่าผ่านไปยังระเบียบวาระข้อต่อไป นี่เป็นมติอย่างกลาง มติได้ใจรัฐบาล มติไม่ได้ใจรัฐบาล มติผ่านระเบียบวาระไป” ในหน้าข้อไปของหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรธรรมยังมีอีกว่าดังนี้ “คราวนี้เราควรจะเพิ่มวาระ อินเตอร์ เปิดเดชั่น นั้นขึ้นอีก คือวิธีการที่สมาชิกจะขอให้เปิดอภิปรายใดๆ ทั่วไป ซึ่งแต่ก่อนเราใช้คำว่าซักถาม ข้าพเจ้าเองเห็นว่าไม่เหมาะ เห็นว่าเรียกว่าเสนอญัตติขออภิปรายทั่วไป อย่างนี้ก็ชัด ส่วนถ้อยคำนั้นจะแก้ไขได้ ส่วนแต่เนื้อความนั้นคือขออภิปรายทั่วไป แต่ถ้เข้ากับร่างข้อบังคับที่ได้ร่างไว้ใหม่ ว่าเมื่อได้มีการอภิปรายแล้วก็มีการลงมติดังความได้ใจในรัฐบาล” หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรธรรม ได้ทรงกล่าวต่อไปอีกว่า “ตามที่ร่างมาใหม่ที่เกี่ยวข้องกับ อินเตอร์ เปิดเดชั่น นั้น ควรจะโยงเข้าในมาตรา ๕๑ เพราะอันที่จริงเกี่ยวข้องกับมาตรา ๕๑ ปัญหาที่จะพิจารณาต่อไปก็มีว่า ควรจะมีในข้อบังคับว่า สมาชิกอาจ

จะเดินอนุมัติหรือให้อภิปรายทั่วไปก็ได้หรือไม่ ซึ่งเวลานี้ยังไม่มีอยู่ใน
 ข้อบังคับ” แต่บัดนี้ได้มีแล้ว “ถ้าสภาฯ ตกลงว่าควรจะมีมติหรือ
 อภิปรายทั่วไปอย่างนี้ได้แล้ว ควรกำหนดลงไปว่ามีผู้รับรองกี่ท่าน”
 นั้นเป็นถ้อยคำของท่าน “เพราะมติเช่นนี้จะต่อเนื่องไปถึงมติดังมติ
 ความไว้วางใจในรัฐบาลก็ควรจะมีผู้รับรอง จะเป็น ๘ ท่าน ๕ ท่านก็
 แล้วแต่สภาฯ จะได้กำหนด” และสภาฯ ของเราก็ได้กำหนดเป็น ๑๕ คน
 เมื่อครบกำหนดตามข้อบังคับ ๑๕ คนแล้ว เราจะลงมติดังนั้นก็ทำไม่อีก
 เด่า ว่าจะต้องลงมติก่อนว่าจะให้เบ็ดอภิปรายหรือไม่ ถ้าหากว่าท่าน
 ที่ปรึกษาฯ จะทรงมีความหมายเช่นนั้น ก็ทำไมเด่าท่านที่ปรึกษาจึงไม่
 บอกเด่าให้คณะกรรมการทราบ และไม่บอกเด่าให้ที่ประชุม
 ทราบ ก็เป็นอันว่าท่านที่ปรึกษาดังใจจะตรงเรา คือจะบอกเหตุผลพวกร
 ให้เราตกลงไป แต่ก็ในที่สุดเราก็จะตกเหวด้วย ข้าพเจ้าขอประทาน
 โทษ ข้าพเจ้าขอความกรุณาต่อไป ขอท่านที่ปรึกษาได้โปรดให้
 ความเห็นต่อที่ประชุมอย่างที่เป็นกลางจริงๆ คือว่าออกความเห็นโดย
 ความเป็นกลาง ขอได้โปรดอย่าเข้ากับรัฐบาลให้มากนัก - และอีก
 อย่างหนึ่งข้าพเจ้าขอความกรุณาท่านเจ้าคุณนายกรัชมงคลี ถ้าจะให้
 มีการอธิบายอะไรก็ขอให้คุณหลวงประดิษฐฯ เห็นจะดีกว่า เพราะ
 เหตุว่าคุณหลวงประดิษฐฯ ก็มีความสามารถพอที่จะอธิบายให้ที่
 ประชุมทราบได้ แต่คุณหลวงประดิษฐฯ เป็นสมาชิกของสภาฯ
 ส่วนท่านวรวรณฯ ข้าพเจ้าแคลงใจอยู่ว่าท่านไม่ได้เป็นสมาชิก แต่คุณ

หม่อมจะอยู่เห็นอการเมืองด้วย ข้าพเจ้าไม่อยากจะให้มาเกี่ยวข้องกับอการเมือง

นายกรัชมุนตรี ขออนุญาตให้หม่อมเจ้าจรรณโศทยากร อรรถรรณ ทรงแดง

ทำการแทนประธานสภาฯ อหุมัต

หม่อมเจ้าจรรณโศทยากร อรรถรรณ ทรงแดงว่า เจ้าคุณ นายกรขอให้ข้าพเจ้าแข็งแรง และข้าพเจ้ารับรองต่อท่านสมาชิกทั้งหลาย ได้ว่า คำแข็งแรงของข้าพเจ้านั้นจะโตแข็งแรงโดยตรงไปตรงมาด้วย ความดีจริงและเที่ยงธรรม และไม่มีมีความปรารถนา และจะพยายามที่จะไม่ให้เป็นการดองท่านสมาชิกให้คงได้ ข้าพเจ้าในความคิด หรือข้อเท็จจริง และคำปรึกษา ที่ข้าพเจ้าได้ ให้แก่ท่านสมาชิกนั้น ไม่ได้มีเหตุใดๆที่จะไปในทางสภาพที่จะดองท่านสมาชิก ในปัญหาข้อนี้โดยที่ข้าพเจ้าได้เกี่ยวข้องกับร่างข้อบังคับข้อนี้ ตามที่ท่านสมาชิกโตแข็งแรง ข้าพเจ้าจึงขอแข็งแรงตามความเห็นที่ข้าพเจ้าได้เสนอ และตามทางที่ข้าพเจ้าได้ช่วยร่างข้อบังคับนี้ด้วย ข้อบังคับที่เราจะคิดถึงดีความในทันที เราจะคิดถึงดีความเหมือนหนึ่งว่าเราเป็นตุลาการดี ความในทางกฎหมายตาม หลักดีความทางกฎหมายจึงจะชอบ ในถ้าคนข้าพเจ้าขอให้ท่านสมาชิกทั้งหลายสังเกตว่าตามที่ ท่านสมาชิก กล่าวมาเมื่อตะกนกล่าวถึงกระทู้ถาม ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ตกลงกัน แล้วว่าการเปิดอภิปรายทั่วไปนี้ไม่เข้าอยู่ในสภาพกระทู้ถาม จึงได้ตัด

ข้อความตอนนี้ออกจากร่างกระทู้ถามเขาไปร่างใหม่เป็นญัตติ เป็น
 ญัตติ กระทู้ถามกับญัตตินั้นต่างกันทั้งวาตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๐ มี
 ความว่า ในที่ประชุม สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐบาล วา
 สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถาม และข้าพเจ้าเอง ได้เป็นผู้เสนอใน
 กรรมาธิการว่าโดยที่สมาชิกมีสิทธิตั้งกระทู้ถามแล้วไม่ควรจะต้องมีผู้รับ
 รอง สมาชิกมีอำนาจที่จะถามได้ โดยลำพัง นี้แต่ก่อนนั้นตามข้อบังคับ
 เดิมมีผู้รับรองอยู่ด้วย ข้าพเจ้ายังได้ ชี้แจงว่าโดยที่เป็นสิทธิส่วนตัว
 ของสมาชิก เพราะฉะนั้นในการตั้งกระทู้ถามไม่ควรมีผู้รับรอง ทั้งนี้จะ
 แสดงให้เห็นได้ว่าข้าพเจ้ารักษาสีทธิของท่านสมาชิกที่มีอยู่ตามรัฐ
 ธรรมนูญเหมือนกัน แต่ในตอนที่เกี่ยวข้องกับเป็นญัตตินั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง
 ญัตตินั้นย่อมจะต้องลงมติเมื่อมีญัตติหรือข้อเสนอลงไป สภาจะต้อง
 ลงมติเสียก่อน และในกรณีนี้ตามคำในญัตติก็เห็นได้ว่า ญัตติขอให้
 เปิดอภิปรายทั่วไปในเรื่องนั้นๆ ในกรณีนี้ในเรื่องนี้บรเพ็ด เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าความชัดแจ้งอยู่แล้วว่า มีญัตติที่สภาผู้แทนราษฎร
 จะต้องลงมติเป็น ๒ ชั้น มีญัตติเบื้องต้น คือมีญัตติเบื้องต้นอยู่ชั้น
 หนึ่งว่าจะให้เปิดอภิปรายหรือไม่เปิดอภิปรายในเรื่องที่ขอมา เพราะ
 ว่ากระไร ทั้งนี้เนื่องด้วยตัวนั้นเอง สมาชิกเสนอญัตติขอเปิดอภิปราย
 ข้อใดใคร ต้องขอต่อใครคนหนึ่ง ในที่นี้ขอต่อสภาผู้แทนราษฎร
 ไม่ใช่ขอต่อรัฐบาล สมาชิกเสนอญัตติต่อสภาผู้แทนราษฎรขอให้เปิด
 อภิปรายทั่วไป จะต้องขอต่อใคร ขอต่อสภาผู้แทนราษฎร เพราะ

๕ นั้นข้าพเจ้าจึงได้เห็นว่า ตามความมุ่งหมายของข้าพเจ้าในขณะ
 กรรมาธิการก็ดี หรือเมื่อคิดความตามคอบทระอับบังคับซึ่งมีอยู่เฉพาะ
 หน้าท่านทั้งหลายในขณะนั้นก็ ข้าพเจ้าเห็นว่าความซัดแจ่มอยู่แล้ว
 และคราวนั้นจะมีข้อสงสัยว่า ถ้าเช่นนั้นทำไมจึงจะต้องมีสมาชิกถึง
 ๑๕ นายที่จะรับรองญัตติเช่นนั้น ข้าพเจ้าได้ชี้แจงในขณะกรรมาธิการ
 แล้วว่า ญัตติเช่นนั้นเกี่ยวกับการที่ถึงขนาดที่จะเอารัฐบาลออกได้
 เกี่ยวกับการอภิปรายทั่วไปในข้อนโยบาย ซึ่งในที่สภาจะมีมติเอา
 รัฐบาลออกได้ ก็ยังมีไม่ไว้วางใจ เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง
 ในต่างประเทศเขาจึงได้ให้หัวหน้าหมู่หรือพรรคการเมืองเป็นผู้ขอการ
 เปิดอภิปรายเช่นนั้น แต่ในเมืองเรายังไม่มีหมู่หรือพรรคการเมือง จึง
 ได้กระแจะจำนวนว่า ๑๕ ตามที่ร่างไว้เดิมว่า ๓๐ ข้าพเจ้าเองก็ได้เห็นขอ
 ในขณะกรรมาธิการว่า เห็นว่ามากเกินไป จึงถือว่า ๑๕ คนนี้ถือว่าพอ
 จะคุมเข้าเป็นหมู่หรือพรรคการเมืองได้ จึงวางไว้ว่าเช่นนั้นเพราะเป็น
 ญัตติขนาดใหญ่ ขนาดที่จะเอารัฐบาลออกได้ จึงขอสมาชิก ๑๕ นาย
 เป็นผู้รับรอง จึงจะถือว่าเป็นปัญหาที่หนักแน่นพอที่จะเข้ามาสู่สภา
 ผู้แทนราษฎร แต่เมื่อเสนอญัตติเข้ามาแล้ว สภาฯ ก็ย่อมจะต้อง
 พิจารณาตามรูปญัตติ ซึ่งในที่นี้ข้าพเจ้าขอกล่าวซ้ำว่า คำในข้อยก
 ในญัตติคือ ญัตติขอให้เปิดอภิปรายในเรื่องงบประมาณ เพราะฉะนั้น
 จึงมีปัญหานั้น ๒ ตอน ปัญหาเบื้องต้นก่อนว่าเปิดหรือไม่เปิด และ
 ในตอนนั้นข้าพเจ้าก็บอกไว้ ไม่มีปัญหาใดที่จะตอบว่าข้าพเจ้าไม่ยอม

เปิด ที่รัฐบาลอาจจะเกี่ยงหรือทำความตกลงกับท่านสมาชิกได้ ก็คือ
 ว่าจะเปิดเมื่อไร ในขณะหรือว่าในขณะอื่น ในอันซึ่งจะได้กำหนด
 การที่จะคงทำเช่นนี้แหละ ที่ข้าพเจ้าอ้างตัวอย่างต่างประเทศนั้นเพื่อ
 ให้ท่านสมาชิกได้เข้าใจชัดเจนอีก คือว่ามีปัญหาที่ยากจะเพราะอย่าง
 ยังมีปัญหาที่กล่าวถึงเจรจายุ่กัน อาจจะมีสมาชิก ๑๕ ท่านเห็นว่าควรจะ
 เปิดอภิปรายทั่วไปในสภามุแทนราษฎรก็ได้โดยมติฉันใด แต่ถึง
 เอิญการเจรจานั้นยังอยู่ในวิหิตเข้าด้วยเข้าเซิม ยังไม่ถึงที่สุด เพราะ
 ฉะนั้นถ้ารัฐบาลถูกบังคับโดยสมาชิกถึง ๑๕ นายให้ต้องอภิปรายใน
 เนื้อเรื่องในเนื้อหา คือในเรื่องที่เจรจายุ่กันแล้ว อาจจะมีข้อบัญญัติ
 แห่งรัฐ ถ้าเป็นกระทู้ตามแล้วรัฐบาลจะตอบได้ว่า ยังไม่ขอตอบ ข้อ
 ความอื่นเพราะเกิดด้วยประ โยชน์แห่งรัฐ แต่เมื่อเป็นมติแล้ว
 เหตุอันนั้นจะเป็นเหตุที่ปัญหาเสียที่เดี๋ยวไม่ได้ เพราะฉะนั้นในการที่
 กำหนดวิธีพิจารณานานจึงได้เปิดช่องไว้ ในปัญหาเบื้องต้น การเจรจา
 เรื่องดังกล่าวสำคัญหรือเรื่องที่ยากเช่นนี้ ข้าพเจ้าไม่ต้องการให้ดูอย่าง
 ในขณะนั้นก็มีเรื่องหนึ่งที่กำลังเจรจายุ่กัน ในฐานะที่ยาก อย่างที่
 ข้าพเจ้าว่า ถ้าตามที่ท่านสมาชิกมีความ คือหมายความว่าถ้าสมาชิก
 ๑๕ นายรวมกันได้โดยมติแล้ว รัฐบาลจะต้องอภิปรายทันที ในข้อ
 ที่กล่าวถึงเจรจายุ่กันแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐบาลทำไปก็จะมีข้อ อาจจะมี
 ชัดกับประ โยชน์แห่งรัฐ แต่ถ้ามีปัญหาเป็น ๒ ตอน คือว่าตอนหนึ่ง
 ปัญหาเบื้องต้นว่า จะเปิดอภิปรายกันในวันหรือเมื่อไร ซึ่งรัฐบาล

จะต้องกำหนดให้เป็นอย่างนั้นแล้ว จึงจะชอบด้วยรูปการ ข้าพเจ้าเห็นขอว่า
 ตามถ้อยคำชัดแจ้งอยู่แล้ว ขอให้เปิดอภิปราย ขอดข้อใคร เพราะ
 ฉะนั้นสภาฯ จะต้องขออนุญาต ตามคำขอและตามมติเบื้องต้นนั้นเสีย
 ก่อนแล้วจึงจะดำเนินการอภิปรายในเรื่องนั้น ๆ แต่ก็เห็นผลที่ข้าพ
 เจ้าแสดงนั้นก็เพื่อจะให้สมาชิกเข้าใจว่า ทำไมในต่างประเทศจึงจะต้อง
 มีปัญหาในเบื้องต้นด้วยเหมือนกัน ไม่ใช่ว่ารัฐบาลจะต้องว่ายังไม่
 อภิปราย ไม่ใช่อย่างนั้น ข้าพเจ้าอยู่กับสภาผู้แทนราษฎร ไม่ใช่อยู่
 กับรัฐบาล กับสภาฯ มิได้ อยู่ระหว่าง สมาชิก ๑๕ นาย กับสภาผู้
 แทนราษฎร ทั้งสภา ปัญหาว่าอย่างนั้น ถ้าถือตามที่ท่านสมาชิกคิด
 ความแล้ว ที่ว่าขอให้เปิดอภิปรายก็ไม่มีคามหมายอะไร มันไร้สาระ
 ไป ที่มติดังว่าอย่างนั้น คือขอดข้อสภาฯ ถ้าไม่อย่างนั้นสมาชิก ๑๕
 นายอาจบังคับให้สภาผู้แทนราษฎรเปิดอภิปรายได้ทีเดียว และทั้งนี้ก็
 ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเรา เพราะว่าการเปิดอภิปรายทั่วไปดังที่
 สมาชิกก็ได้รับรองแล้วว่าเราได้ถอนออกจากกระทู้ถาม และเนื่องจาก
 การควบคุมราชการแผ่นดิน ถ้าท่านอ่านดูมาตราในรัฐธรรมนูญ คือ
 มาตรา ๕๐ เกี่ยวกับการควบคุม ข้าพเจ้าควบคุมราชการแผ่นดิน
 ท่านจะเห็นว่ามาตรา ๕๐ สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจควบคุมราชการ
 แผ่นดิน ไม่ใช่สมาชิกแต่ละท่าน สภาผู้แทนราษฎรมี แต่ในส่วน
 กระทั่งมซึ่งเห็นตั้งอยู่ในวรรค ๒ เป็นสิทธิของสมาชิกเฉพาะตน ตาม
 ที่ข้าพเจ้าได้อธิบายแล้ว และถึงแม้ว่าเนื่องจากมาตรา ๕๑ อย่างที่

ท่านสมาชิกอาจถึงเหมือนกัน ท่านก็จะเห็นเหมือนกันว่า มาตรา ๕๓
 สภาฯ ย่อมทรงได้ ซึ่งสิทธิที่จะลงมติความได้ ใจในรัฐมนตรีรายตัว
 หรือทั้งคณะ ทั้ง ๒ บท คือ มาตรา ๕๐ กัต มาตรา ๕๓ กัต ท่านจะ
 เห็นว่าสิทธิหรืออำนาจอันเป็นของสภาผู้แทนราษฎรทั้งนี้ เพราะ
 ฉะนั้นในการที่จะใช้อำนาจเช่นนี้จะต้องลงมติให้ญัตติ(เสนอง) และ
 จำเจ้าขอช้อยกครั้งหนึ่งว่า ตามตัวบท ตามถ้อยคำในญัตติ ก็แปล
 ว่าขอให้เปิดอภิปรายในเรื่องนี้บรรพเพศ เพราะฉะนั้นเหตุนี้ญัตติว่า
 ให้เปิด ขอคือใคร ขอคือสภาฯ เพราะฉะนั้นสภาฯ จะให้หรือไม่ก็
 เป็นปัญหาเบื้องต้นที่จะลงมติกันก่อน แต่ในกรณีนี้บรรพเพศตามที่ท่าน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจได้ตอบแล้ว รัฐบาลก็พร้อมที่
 จะเปิดอภิปรายแม้ในวันนี้ ไม่ใช่ว่ารัฐบาลจะเกี่ยง จะเบ็ด แต่เดี๋ย
 วนพุดกันถึงเรื่องแบบเท่านั้นเอง ฉะนั้นกรณีนี้บรรพเพศ ท่านรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงเศรษฐกิจได้แถลงให้ท่านสมาชิกทราบแล้วว่า
 รัฐบาลพร้อมที่จะเปิดอภิปรายในวันนี้ แต่ในเรื่องแบบนี้ขอให้
 ไปตามธรรมเนียม

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นราชธานี
 กล่าวว่า ในเรื่องนี้เราจะเห็นว่าวิธีการปรึกษาพระวรวงศ์มัญญิตกัมมัญญัติ
 ให้เปิดอภิปรายทั่วไปนี้มีหลักการต่างกันอยู่ ๒ นัย สำหรับญัตติที่
 เป็นพระวรวงศ์มัญญิตกัมมัญญิตกัมมัญญิต เราจะเห็นว่าพระวรวงศ์มัญญิตเราจะต้องมีใน
 สภาฯ จะต้องมีการปรึกษาทั้ง ๒ ฝ่าย คือวาระแรกให้รับหลักการ

มีการเบียดเบียนเพียงเล็กน้อยว่าจะควรรับหลักการหรือไม่ แล้ววาระที่ ๒
 จึงปรึกษาเฉพาะมาตราที่สมาชิกได้ขอแก้ไข แล้ววาระที่ ๓ ปรึกษา
 ว่าควรขอออกเป็นกฎหมายได้หรือไม่ ทั้งนี้ยุติให้เบียดเบียนทั่วไป
 ในข้อเสนอนี้เราไม่มีข้อบังคับข้อไหนบางระบู่ไว้ชัดเจนว่าจะต้องมีการ
 ปรึกษาเป็น ๓ วาระ หรือ ๒ วาระ แต่เรามีในข้อ ๕๕ แห่งข้อบังคับ
 ว่า เมื่อได้มีการอภิปรายตามข้อนี้แล้วก็ให้ลงมติเป็น ๒ นัย มีตัว
 หนังสือข้อมติอยู่แล้วเช่นจากการลงมติตามข้อ ๒๔ วาระ ๒ ตาม
 นั้น เรามีวิธีการลงมติ ได้ขังไว้ชัดเจนแล้วว่าให้ลงมติเป็น ๒ นัยดังที่
 ข้าพเจ้าได้กล่าวมาในวันก่อนแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อไม่มีข้อบังคับ
 ว่าให้ต้องปรึกษา เป็น ๒ วาระ อย่างพระราชบัญญัติที่ขังไว้ แล้วนั้น
 เราจะปรึกษาเป็น ๒ วาระ หรือลงมติเป็น ๒ นัย หากขอด้วยวิธีการ
 ไม่ ทั้งนี้เราคาดในแง่ที่ว่าพระราชบัญญัติกับยุติให้เบียดเบียน
 ทั่วไป อะไร ผูกพัน เป็น ประโยชน์แก่สภาฯ หรือราษฎร โดยทั่วไป
 ฉะนั้นพระราชบัญญัตินั้น ความผูกพันนั้นผูกพันกับราษฎร ทั้งทั้งประ-
 เทศ เมื่อเช่นนั้นแล้วทำไมข้อบังคับเราจึงบัญญัติว่าจะต้องมีสมาชิก
 รับรองเฉพาะแต่ ๘ คนเท่านั้น แต่ยุติให้เบียดเบียนทั่วไปผูกพัน
 โดยเฉพาะรัฐบาลเท่านั้น ซึ่งรัฐบาลนี้หรือรัฐบาลไหน ๆ ก็จะต้อง
 เปลี่ยนไปตามความต้องการของราษฎรหรือของสภาฯ เมื่อยุติก็
 ต้องผูกพันราษฎรทั้งทั้งประเทศ เราให้มีผู้รับรองเฉพาะ ๘ คน แต่
 ที่ว่ายุติที่ผูกพันโดยเฉพาะรัฐบาลเราให้มีผู้รับรองถึง ๑๕ คนนั้น ไม่

ชอบด้วยวิธีการ ก่อนที่เราจะได้แก้ไขข้อบังคับให้สมบูรณ์ตามฉันท
 กาวที่กรรมการได้ร่างมา แต่จะเป็นความบกพร่องของกรรมการ
 หรือใครก็ไม่ทราบ เราจึงได้เดี่ยวเดาตามตั้ง ซึ่งความจริงเราจะได้
 ทำความเข้าใจกันให้แจ่มแจ้งให้ชัดในชั้นกรรมการแล้ว ในชั้นเรื่อง
 กระทั่งตามและข้อซักถามเราหาได้แจ่มแจ้งไม่ เราจึงได้เกิดเป็นปัญหา
 ได้เถียงกันโดยทั่วไป ท่านที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการนี้ได้ให้
 ความหมายนั้นว่า เคอส์ชัน และอินเตอร์เปลเดชัน จะต้องมีการอภิ
 ปรายโดยทั่วไปในชั้นแรก เรายอมรับกระทุ้งขึ้นมาก็เปิดอภิปราย แล้ว
 มีการลงมติให้ผ่านไป แต่ครั้งต่อมาทำให้เงาของสภาฯ เดี่ยวไปโดย
 ไม่ค่อยได้ประโยชน์อะไรมากนัก ประธานสภาฯ ในครั้งนั้นได้ขอ
 รั้งให้สภาฯ นั้นไม่มีการอภิปราย เป็นแต่เพียงทำให้รัฐบาลตอบทาง
 ด้านงานโฆษณาการ หรือทางหนังสือ แต่กระทุ้งในชั้นนั้นก็ร้อยหรือ
 ดงมา แต่พอในชั้นหลังนี้กระทุ้งถามเราให้มีการซักถามได้ แต่ไม่มี
 การอภิปราย แต่หนังสือที่ส่งหลายข้อใจว่าทำไมเราจะอภิปราย
 ในเรื่องกระทุ้งถามหรือในเรื่องนโยบายของรัฐบาลได้บ้าง กรรมการ
 นั้นจึงได้ร่างข้อบังคับข้อ ๒๕ วรรค ๒ ขึ้นมา เมื่อปัญหาในเรื่อง
 การลงมตินี้ว่าเราจะต้องลงมติเป็น ๒ ชั้นหรือไม่ ในชั้นก่อนมีสมาชิก
 ข้อใจในเรื่องญัตติจะต้องมีการลงมตินั้น ข้าพเจ้าขอเรียนต่อที่ประ
 ชุมน์ว่า การลงมติกตามญัตตินั้น เมื่อมีข้อบังคับบังคับไว้ชัดแจ้งอย่าง
 ไດแล้ว เราจะต้องลงมติดังนั้น ในญัตตินั้นขอเปิดอภิปรายทั่วไป

แรกกระทูตาม มีผู้รับรอง แต่เพียง ๕ คน เคียงขวาเพิ่มชั้นเป็น ๑๕ คน
 เป็นความมุ่งหมายพอควรแล้วที่เราจะต้องเปิดอภิปรายโต้ทันที ถ้า
 สภาฯ นี้จะลงมติได้ ในทำนองว่า เราจะต้องมีการลงมติเป็น ๒ ชั้นแล้ว
 ข้าพเจ้าอาจจะเสนอความเสียหายที่จะมีชั้นแก่สภาฯ นี้ได้ ข้าพเจ้า
 เกรงว่าสมาชิกทุกคน ไม่มีสิทธิ แต่เพียงจะเสนอ ให้เปิดอภิปรายทั่วไป
 แลนั้นข้าพเจ้าเกรงว่าจะไม่สมบูรณ์ เพราะว่าญัตตินั้นเป็นขอผูกพันซึ่ง
 อาจจะทำให้รัฐบาลอยู่หรือออกก็ได้ เพราะฉะนั้น หากรัฐบาลไม่
 ประสงค์ที่จะให้เปิดอภิปราย ซึ่งรัฐบาลรู้แล้วว่า เป็นที่เสื่อมเสียแก่
 รัฐบาลเอง เมื่อได้ยื่นก็ว่าไม่ควรให้เปิดอภิปรายเช่นนั้นแล้ว ญัตตินั้น
 ก็ต้องเป็นหมันไป สำหรับรัฐบาลไม่ว่ารัฐบาลใดๆ ย่อมมีข้อเสียหาย
 อยู่ด้วยกันทั้งนั้น เพราะว่าคนเราทุกคนหรือรัฐบาลจะดีไปทุกอย่าง
 ไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าสมาชิกผู้ใด เสนอไปพบ ข้อมกพร้องของรัฐ
 บาลแล้วก็จะมาเปิด ก็ขอขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปในสภาฯ เช่นนั้นแล้ว
 เราจะเห็นว่ารัฐบาลจะยอมให้สภาฯ นี้ต่าง ได้ออกให้ประจักษ์แก่
 สาธารณะคั้งนั้นหรือ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ วัตถุประสงค์เสียหาย
 แก่รัฐบาลนั้นก็เห็นว่ารัฐบาลไม่ยอมให้สมาชิกมีสิทธิเสนออภิปรายทั่ว
 ไป ในชั้นนโยบายเช่นนั้นแล้วก็เป็นไปในทำนองที่รัฐบาลพยายามจะ
 ดำเนินไปในทางลัดที่เผด็จการ ก็อาจจะเป็นได้ ข้าพเจ้าอยากจะขอ
 ร้องให้สมาชิกทั้งหลายพิจารณาใน ความหมาย ของมาตรา ๕๐ แห่ง

รัฐธรรมนุญว่า ดงภาฯ ไม่มีอำนาจควบคุมราชการแผ่นดิน เมื่อสภาฯ
 ถูกตัดสิทธิ มิให้ เบียดเบียนรายได้อื่น ๆ ทั่วไปแล้ว วิธีการควบคุม ราชการ
 แผ่นดินโดยทางรัฐบถนั้นเราจะทำได้ โดยวิธีใด เมื่อเราจะเสนอญัตติ
 ขอให้เบียดเบียนรายได้อื่น ๆ รัฐบถ บอกว่ายังไม่จำเป็น จะต้องเบียดเบียน
 รายได้อื่น ๆ เราก็เบียดเบียนไม่ได้ เพราะฉะนั้นวิธีการควบคุมก็หาไม่ได้ ไม่
 รัฐบถกระทำการบงการบงการ ซึ่งอาจจะเป็นที่เสียหายแก่ประเทศชาติ
 บ้านเมือง สมาชิกของสภาฯ จะเสนอขอเบียดเบียนรายได้อื่น ๆ ทั่วไป เพื่อให้ถึงมติความ
 ไม่ได้วางใจแก่รัฐบถ แต่เมื่อรัฐบถไม่ประสงค์ ที่จะลาออกใน
 ขณะนั้นก็ไม่มีมติให้เบียดเบียนรายได้อื่น ๆ ทั่วไป เพราะฉะนั้นสภาฯ ก็ไม่มีสิทธิ
 ที่จะควบคุมราชการแผ่นดินตามมาตรา ๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญ ข้าพ
 เจ้าหวังว่า สมาชิกทั้งหลาย มีประสงค์ ที่จะรักษาสิทธิของสมาชิกและ
 ของสภาฯ ดังที่ข้าพเจ้าได้ กราบเรียน มาแล้วนี้ คงจะ ลงมติให้เบียด
 เบียดเบียนรายได้อื่น ๆ ทั่วไป

ขุนพิเคราะห์คดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวต่อว่า ก่อนอื่น
 ข้าพเจ้าจะพูดถึงญัตติเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขอประทานโทษท่านสมาชิกทุก ๆ
 คนเสียก่อน และบางทีความรู้อาจจะน้อย แต่ข้าพเจ้าเห็นว่า
 ตามข้อ ๒๕ ของรัฐธรรมนูญว่า ญัตติที่ขอเสนอเบียดเบียนรายได้อื่น ๆ ทั่วไป
 รมบของ ๑๕ คน ถ้าว่าเสนอ จะเสนอต่อใคร ขอให้ท่านผู้ญัตติเสีย
 ก่อน ญัตติขอเบียดเบียน รายได้อื่น ๆ ทั่วไป ขอกับใคร ไม่ขอกับ
 ดงภาฯ หรือ ควบคุมงานจะต้องขอกับเราหรือไม่ จะต้องขอเราเสีย

ก่อน เราจะลงมติได้หลายทาง ก็อาจจะลงมติตามข้อ ๕๕ ก็ได้ อาจจะมติให้เปิดอภิปรายจะโดยยกมือหรือลงชื่อก็ได้ หรือจะโหวตในทางฉบับก็ได้ ตามข้อ ๕๐ ที่นข้อ ๕๕ ยังเปิด ๒ ทาง คือ ทางที่ ๑ จะลงมติอภิปรายก็ได้ ทางที่ ๒ เมื่อเราให้เปิดแล้วเห็นว่าผลที่รัฐบาลทำไปนั้นแล้วเป็นผลเสียหาย เราอาจจะลงมติในวันใดวันหนึ่ง แต่ไม่ใช่ลงมติในวันเดียวกัน ไม่ได้วางใจทั้งคณะหรือคนใดคนหนึ่งก็ได้ ที่ทางที่ปรึกษาอธิบายมานั้นถูกต้องแล้ว เนื่องจากเป็นญัตติสำคัญ เพราะฉะนั้นจึงต้องให้มีสมาชิกรับรอง ๑๕ นาย เมื่อมี ๑๕ นายขึ้นมา ต้องขอเสียก่อน จะขอกับใคร ต้องขอกับสภาแผ่นดิน ที่สมาชิกขอจะให้อภิปรายทั่วไปก็ขอให้ลงมติกันเสีย ก็ตั้งปัญหาใน ๒ ข้อเท่านั้น คือว่า จะอภิปรายต่อไปหรือไม่ ข้าพเจ้าขอเสนอใน ๒ ข้อนี้

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าวด้วยว่า ได้มีสมาชิกบางคนกล่าวถึงคำว่าควบคุมรัฐบาลตามมาตรา ๕๐ และ ๕๑ ท่านที่ปรึกษาได้ทรงอธิบายแล้วว่า สภาฯ เป็นผู้ควบคุม ไม่ใช่สมาชิกคนหนึ่งคนใด เมื่อท่านสมาชิกกล่าวว่า หากว่ารัฐบาลไม่ยอมให้เปิดอภิปราย สภาฯ ก็คุมรัฐบาลไม่ได้ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าสมาชิกทั้งหลายแห่งคงจะไม่เห็นพ้องด้วยกับสมาชิกผู้หนึ่งที่กล่าว เพราะเหตุว่ารัฐบาลจะบอกว่าจะไม่อภิปรายก็ไม่ได้ เพราะว่ามีสมาชิกอยู่ในที่รัฐบาล อยู่ที่มีมติของสภาฯ รัฐบาลไม่ใช่สภาฯ รัฐบาลมีอยู่ที่ที่หนึ่ง คือว่ามีชุกหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนน้อย ๑ ใน ๖ ของใน

คน เมื่อเช่นนี้แล้ว เมื่อรัฐมาดอาจจะบอกไม่ให้อภิปราย ถ้าหาก
 บอกให้อภิปรายได้ โดยบอกว่า ดงมคิดว่าเรื่องนี้อภิปราย
 เพราะฉะนั้นขอตั้งมาชิกพูดค้านคงเป็นอันว่าตกไปในตัว และเชื่อว่า
 สมาชิกอื่น ๆ คงจะไม่เห็นด้วย และไม่เชื่อถ้อยคำตามนั้น มีอีกข้อหนึ่ง
 คือว่า ถ้อยคำในนี้ คำว่าญัตติคือ ญัตติเป็นคำใหม่ เราใช้เดีวถ้า
 เรามาประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่คำนี้ตรงกับคำของฝรั่ง คำร้องใน
 คำสั่งที่ใช้คำเดียวกับภาษาฝรั่งว่าโมชัน (Motion) เราจึงขอให้คำสั่ง
 ทำอะไรก็ขอให้คำสั่งตั้งเสียก่อนว่าทำได้หรือไม่ ไม่ใช่ว่าร้องขึ้นมา
 ความแบบ ถูกต้องแล้ว นั้นเป็นคำร้องอันชอบ แต่ไม่หมายความว่า
 ให้กระทำตามนั้นตามนั้น ในนี้ใช้คำว่าญัตติขอให้เปิดอภิปราย ก็เท่า
 กับคำร้องขอให้เปิดอภิปราย เมื่อเช่นนี้แล้ว คำร้องนั้นหรือญัตตินั้น
 จะต้องบอกเช่น ๑๕ คน เมื่อเช่น ๑๕ คนแล้ว เป็นญัตติที่ชอบแต่เป็น
 คำร้องที่ชอบแล้ว ไม่ได้หมายความว่า จะต้องกระทำตามนั้น เมื่อเป็น
 ญัตติที่ชอบหรือเป็นคำร้องที่ชอบแล้ว ก็จะต้องพิจารณาอีกที ใครเล่า
 จะเป็นผู้รับคำร้องและรับญัตตินั้น ในที่นี้ก็คือสภาฯ สภาฯ จะต้อง
 อนุญาตก่อน คำอนุญาตของสภาฯ นั้นคืออะไร ก็คืออำนาจของ
 สภาฯ จะให้ทำตามหรือ คำขออนั้นหรือไม่ เมื่อเช่นนี้แล้วสภาฯ
 จะต้องดงมคิดกัน ถ้าไม่เช่นนี้แล้วร้องบังคับกันจะต้องเปลี่ยนถ้อยคำ
 จะต้องใช้คำว่าญัตติเปิดอภิปรายทั่วไป ไม่ใช่ญัตติขอให้เปิดอภิปราย
 ต้องคิดคำว่า "ขอให้" เสียก่อน เพราะฉะนั้นคำว่า "ขอให้" ก็

จะต้องขอต่อสภาฯ ไม่ใช่รัฐบาลให้ขอ อย่าให้เข้าใจว่ารัฐบาลเป็นผู้ให้ ถึงแม้ว่าเราใช้คำเช่นนั้น แล้วเราจะวินิจฉัยว่าจะต้องเปิดอภิปรายใดทันที ก็แปลว่า ๑๕ คนใน ๑๕๖ คนนั้น ผลักดันได้ทั้งสภาฯ คนเฉพาะ ๑๕ คนเท่านั้น ซึ่งเราได้เคยร้องทุกข์มาแล้วในเรื่องที่คน ๒-๓ คนร้องขอมาว่าจะให้พิจารณาฉบับแรกก็ต้องพิจารณาฉบับเดียวของสภาฯ โดยใช้เหตุ นี้ก็เหมือนกับ จะเขา ๑๕ คนบังคับทั้งสภาฯ ว่าต้องเปิดอภิปรายอย่างนั้นหรือ ไม่ใช่ร้องคัดค้าน แต่ไม่ใช่ ๑๕ คนที่พูดถึงทางใดทางเดียว ถ้าหากว่ามีท่านสมาชิกซึ่งข้าพเจ้าหวังว่าคงจะไม่ใช้สมาชิกในทันที อาจจะมีในสมัยต่อไป เมื่อสมาชิก ๑๕ คนอยากจะได้เงินพิเรนทร์ อยากจะให้เปิดอภิปรายในนโยบายที่ไม่สมควรเปิดเป็นการเสียหายแก่ประเทศ ความเสียหายอาจจะมีได้ ถ้าเราต้องเปิดในสมัยต่อไป ซึ่งเราอาจจะมิได้ ซึ่งไม่ใช่เด็ดยุทธแท้ เป็นต้นว่ามาอยู่สัก ๑๕ คน แล้วถ้าเราจะขอให้เปิดอภิปรายในนโยบายบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งสภาฯ เป็นส่วนใหญ่เป็นคนไทยไม่เห็นด้วย แต่คน ๑๕ คนขอให้เปิด แล้วความเสียหายก็จะตกอยู่กับใคร ตกอยู่กับประเทศ แล้วเราจะต้องรับความเสียหายนั้น เมื่อตั้งนั้น ถ้าเช่นนั้นแล้ว เราไปแปลข้อบังคับว่า ๑๕ คนมันเราได้ ข้าพเจ้าก็คิดว่ามีด้อยค่าชัดๆ เช่นนี้แล้ว เพราะฉะนั้น ถ้ามีสมาชิกส่วนใหญ่เห็นตามนั้นแล้ว เราจะต้องแก้ไขข้อบังคับข้อนี้เสียก่อน แล้วการที่จะแก้มัน ผลร้ายจะมีเกิดขึ้นที่หลัง คือว่านโยบายบางอย่างที่จะเสียหายแก่ประเทศแล้ว ๑๕ คน มา

ขอให้เปิดแล้ว สภาฯ ก็ยอมเปิด แล้วจะเสียหาย เมื่อสภาฯ ให้เปิด
แล้วไม่เป็นอะไร เพราะสภาฯ เป็นผู้ควบคุมเป็นผู้รับผิดชอบของ
ประเทศ ข้าพเจ้าคิดว่าสมาชิกทั้งหลายคงจะเห็นเหตุผลของรัฐบาล
ของการเสียหาย อันนี้แหละคงจะถือยกคำว่า คำว่า "ขอให้" แปล
ว่าอะไร ต้องเป็นนิติบัญญัติไปเรื่อยต่อไป ไม่ใช่นิติ "ขอให้"

ขุนวรดิษฐ์กรณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่
เรื่องข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ต้องอภิปรายกันต่อไป และไม่ต้อง
ลงมติด้วย เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าข้าพเจ้ายังจำได้อยู่ว่า ใน
เบื้องต้นนั้นไม่มีสมาชิกผู้ใดคัดค้านนิติบัญญัติของผู้ขอให้เปิดอภิปรายเลย
คือไม่มีสมาชิกคนใดค้าน ก็เมื่อญัตติใดไม่มีสมาชิกคนใดค้าน ก็ถือ
ว่าเป็นการรับรองอยู่ในตัวแล้วว่าให้เปิดอภิปรายได้ แต่ก็โดยเหตุใด
เดาจึงได้เกิดมีการโต้เถียงกันจนมาถึงต้องคร่งเงินบนตน และก้ออาศัย
ท่านประธานนั่นเอง เป็นผู้ทวงปัญหาถามที่ประชุมชน ก็การทวง
ปัญหาถามที่ประชุมชนเช่นนั้นแล้ว เราจะอาศัยข้อบังคับของสภาฯ ข้อ
๘๓ มาใช้ในการที่ให้ โต้เถียงกันได้หรือไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ชอบ
คือไม่ได้ เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าในข้อบังคับข้อ ๘๓ นั้น ท่านว่า
เมื่อมีการโต้เถียงกันขึ้น คือเมื่อฝ่ายใดเสนอนิติบัญญัติขึ้นมา อีกฝ่าย
หนึ่งค้าน จึงได้มีการโต้เถียง ถ้าเช่นนั้นแล้วเราก็ควรอภิปรายได้
ท่านประธาน ในเรื่องนั้นะ ถ้าหากว่าท่านทำอย่างนั้นแล้ว ก็เป็นการ
ควรที่เราจะเปิดอภิปรายกันต่อไป คือท่านจะต้องถกคดีของท่านลงมา

เป็นสมาชิกสภาฯ คือให้ท่านรองประธานอีกคนหนึ่งขึ้นไปถามนั้น
แล้วท่านก็ลงมาข้างล่างบอกว่า "ญาติของท่านเดินออกมาจากบ้าน
ยังไม่สมควรจะเปิดอภิปราย" หรือว่า "ข้าพเจ้าสงสัยในข้อบังคับ
ขอให้สมาชิกในสภาฯวินิจฉัยเสียก่อน" ถ้าเช่นนั้นแล้วออกข้อ
ที่เราหาได้ทำอย่างนั้นไม่ ท่านประธานเอาอะไรที่โหมมาไม่ทราบ แล้ว
คงปัญหาตามที่ประชุมชนอย่างนั้นอย่างนั้น ก็ยกกันไปเถียงกันมา โดย
ไม่มีผู้ใดค้านญาติของผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ เพราะเหตุ
ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรงดการอภิปราย และไม่ต้องลงมติในเรื่องนี้
ด้วย ข้าพเจ้าถือว่าเมื่อยังไม่สามารถคนใดค้านแล้ว ควรที่จะต้อง
เปิดอภิปรายในนโยบายในเรื่องนี้ต่อไป

ทำการแทนประธานสภาฯ ถัดลงมา เมื่อตะกั้น ข้าพเจ้าไม่
อยากจะคัดค้านท่าน หรือจะใช้อำนาจที่จะปิดปากท่านในคราวที่มาว่า
ประธาน ข้าพเจ้าขอขอร้องท่านในการที่คัดค้านในหน้าที่ของข้าพเจ้า
แต่ว่ายังไม่เห็นด้วยว่าคัดค้านนั้นจะได้ผลเพียงใด เพราะไม่ทำให้
ข้าพเจ้ารู้สึกไปว่า เท่าที่ข้าพเจ้าได้ทราบนั้นผลพลลงไป เท่าที่ข้าพเจ้า
ตั้งปัญหานี้ จริงอยู่ ท่านแนะนำให้ข้าพเจ้าลงไปพูดข้างล่าง
ในฐานะสมาชิก แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ได้ไปเสียจริงๆ เห็นว่าไม่จำเป็น
ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อมีปัญหาใด ก็นำปัญหานั้นมาเสนอต่อที่ประชุม และ
ปัญหาของข้าพเจ้าก็มิได้เห็นผลก็ต้องเห็นด้วยหลายคน ถ้าหากว่า
เป็นปัญหาที่ข้าพเจ้าตั้งขึ้นและคนอื่นก็คัดค้าน ไม่มีใครเห็นด้วยสักคน

หนึ่ง ข้าพเจ้าก็คงจะได้ออกไปแล้ว เมื่อได้ทำให้เงาของตึกแถวเรา
เสียไป และต้องทำให้ท่านเห็นคเห็นอยถึงกับพุดมากมายเช่นนี้ โดย
เหตุนี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าตึกที่ข้าพเจ้าได้ ใช้นั้นชอบแล้วด้วยข้อบังคับ
ของเรา ใครจะอภิปรายอีกก็ขอให้อภิปรายต่อไป

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่่า ใน
ฐานที่ข้าพเจ้าเป็นผู้รับรองคนหนึ่ง ในญัตตินั้น ข้าพเจ้ารูด้วว่า
ข้าพเจ้ารับรองนั้นเป็นคำขอ ไม่ใช่มาบังคับ ซึ่งข้าพเจ้ารับรองนั้น
เพื่อจะนำคำขอนั้นมาเสนอต่อสภา ถ้าเมื่อเป็นคำบังคับแล้ว ข้าพ-
เจ้าขอถอนว่าข้าพเจ้าไม่รับรอง

นายจ้ง จริงจิตต์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่่า ข้าพเจ้า
ขอพูดในแนวข้อบังคับที่ข้าพเจ้าเข้าใจ ญัตติที่ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป
ในข้อนโยบาย ซึ่งมีสมาชิกรับรองไม่ต่ำกว่า ๑๕ คนนั้น ไม่ใช่เป็นของ
ที่ทำได้ง่าย เพราะสมาชิกผู้เสนอ จะต้องไปเที่ยวถามหาผู้รับรอง
เป็นจำนวนมาก และจะต้องอธิบายเหตุผลให้เขาฟังทุกคน เมื่อเขาไม่
เห็นด้วยเขาก็ไม่เห็นให้ ทำความลำบากให้แก่ผู้เสนอมากพออยู่แล้ว
เพื่อต้องการมติส่วนใหญ่ ซึ่งเห็นว่าพอแก่ความต้องการของข้อบังคับ
ข้าพเจ้าเห็นว่าตามเจตนาของข้อบังคับนั้น ต้องการจะให้เปิดอภิปราย
ได้ทีเดียว มิเช่นนั้นจะไปตั้งจำนวนผู้รับรองไว้ให้สูงทำไม เพื่อ
ประโยชน์อะไร และในข้อบังคับมิได้อนุญาตไว้ให้มีการคัดค้าน
เช่นญัตติขอให้ลงมติ กับญัตติขอย้ำให้ฟังลงมติ ทั้งสองนั้น ถ้า

หากว่าจะมีสมาชิกคัดค้าน และมีผู้รับรองไม่ต่ำกว่า ๑๕ คนเหมือนกัน
ข้าพเจ้าเห็นว่าจะอนุมัติก็อาจจะอนุมัติได้ โดยวิธีใด

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด อุบลราชธานี
กล่าวว่า ที่จริงข้าพเจ้าไม่ควรจะพูดอีก แต่ข้าพเจ้ามีข้อความที่
ข้าพเจ้าข้องใจ และใครจะทำความเข้าใจแก่สภาฯ นี้ว่า ในเรื่อง
การควบคุมราชการแผ่นดินนั้นสภาฯ เป็นผู้ควบคุม แต่ที่ท่านรัฐมนตรี
ว่ารัฐบาลเป็นส่วนน้อยของสภาฯ นั้นนี้ ว่าโดยทางนิตินัย แต่ตาม
พฤตินัยนั้นแล้ว การที่รัฐบาลจะตั้งอยู่ได้ ก็ตั้งอยู่ได้ โดยคณะ
พรรค.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอโทษ นั้นคนจะเรื่อง
แล้ว ขอให้ท่านอภิปรายในเรื่อง แต่ทั้งหมดกันไปแล้วในเรื่องนั้น

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด อุบลราชธานี
กล่าวว่า มีข้อความอีกตอนหนึ่งที่ว่า วิธีกาที่จะให้คน ๑๕ คนมาอภิ
ปรายสภาฯ นั้น ทำไมเราจะต้องให้คน ๑๕ คนอภิปรายสภาฯ แต่ข้าพเจ้า
ได้เรียนแล้วว่า พระราชบัญญัติซึ่งผูกมัดราษฎรทั้งประเทศนั้น เรา
ให้แค่เพียง ๘ คน แต่ในเรื่องนี้การผูกมัดรัฐบาลนั้นให้ ๑๕ คนผูกมัด
ก็พอควรแล้ว

นายสวัสดิ์ ยะเวต์ ผู้แทนราษฎรจังหวัด นครศรีธรรมราช กล่าวว่า
ว่า ถ้าห้บัญญัติกันได้มีการเลื่อนมาอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งได้
ฟังท่านสมาชิกตั้งถามมากอภิปราย ทำให้ข้าพเจ้าคิดว่าที่ข้าพเจ้าอภิ-

ปรายไปแล้วนั้น ควรที่ข้าพเจ้าจะทำความเข้าใจเสียใหม่ คือข้าพเจ้า
 ขอเรียนให้ทราบว่า เคยจนข้าพเจ้ามีความเห็นว่าไม่ควรจะต้องให้มี
 การเปิดอีกชั้นหนึ่ง คือไม่ต้องให้มีการลงมติว่าให้เปิดเสียเลย เพราะ
 เหตุว่าตามถ้อยคำที่สมาชิกเสนอและได้อภิปรายมานั้น ทำให้ข้าพเจ้า
 รู้สึกเป็นของสำคัญมาก คือว่าทำให้เสียสิทธิของสมาชิกคนหนึ่ง
 อีกอย่างหนึ่งพูดเพราะ ก็พูดถึงสำหรับญัตตินั้น ข้าพเจ้าได้ทำ
 ด้วยความยาก เป็นความจริงจริง คือหมายความว่า คนรับรองคน
 หนึ่งข้าพเจ้าต้องขอร้องขอรานไปตามเขาดัง ๓ ครั้ง จึงพบ ๓ ครั้งทุกคน
 ขอให้ถามสมาชิกผู้รับรอง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอแสดงให้ทราบว่า
 ข้าพเจ้ากลับใจและพร้อมที่จะเป็นคะแนนส่วนหนึ่งว่า ที่จะลงมติว่าไม่
 ให้ขออภิปรายอีกครึ่งหนึ่ง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ ข้าพเจ้าจะให้ลงมติว่า ใน
 ข้อ ๒๕ วรรค ๒ นั้นควรจะทำเป็น ๒ ชั้น หรือชั้นเดียว ๒ ชั้นหมายความว่า
 หมายความว่าให้ลงมติก่อนว่าจะเปิดอภิปรายกันหรือไม่ แล้วจึงให้ลงมติ
 เสียชั้นหนึ่ง แล้วให้ลงมติก่อนว่าจะอภิปรายเพียงวันหรือวันไหน นี้
 เรียกว่า ๒ ชั้น ที่เรียกว่าชั้นเดียวหมายความว่า เมื่อมีผู้เสนอญัตติ
 ให้เปิดอภิปรายทั่วไปนั้นเกี่ยวกับนโยบายแล้วมีผู้รับรอง ๑๕ คน เป็น
 อันว่าเปิดอภิปรายได้ทีเดียว นี้เรียกว่าชั้นเดียว

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า

ข้าพเจ้าเห็นความปัญหาเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญ ขอบให้อภิปรายต่อไป
 ก่อน อย่าเพิ่งลงมติอย่างหนึ่งอย่างใด ในเรื่องนี้เป็นปัญหาเรื่อง
 แบบซึ่งเราจำเป็นต้องพิจารณาโดยรอบคอบ แล้วเราจึงจะลง
 มติ แต่ความเห็นของข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็นต้องลงมติ เพราะ
 เหตุว่าข้อบังคับมีชัดเจน ในเรื่องนี้สำคัญเพียงไรนั้น ข้าพเจ้า
 ขอกล่าวว่าคุณค่าในเรื่องสิทธิของสมาชิก ถ้าหากว่าเราผ่านข้อนี้ไป
 โดยลงมติว่าจำเป็นต้องลงมติ ๒ ครั้งแล้ว ข้อบังคับข้อนี้ก็ไม่ประ-
 โยชน์แก่สมาชิกแต่อย่างหนึ่งอย่างใดเลย เพราะฉะนั้นถ้าสภา
 ลงมติเป็นอย่างอื่นแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อนี้ควรจะต้องขอยกเสียได้จาก
 ข้อบังคับ ข้อคือไปข้าพเจ้าขอคัดค้านในข้อความบางประการของ
 ท่านที่ปรึกษา คือท่านที่ปรึกษาไม่ได้ให้ความสว่าง หรือไม่ได้
 ปฏิเสธในข้อความของท่านเอง ที่ข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นที่ประชุมฟัง
 เพราะฉะนั้นก็เป็นอันว่าฟังได้ โดยเด่นชัด โดยเห็นว่าท่านที่ปรึกษาไม่
 สามารถจะทำให้คำที่ข้าพเจ้านำมาอ่านให้สภาฟังนั้นฟังไม่ได้ ควรจะ
 ฟังถ้อยคำของข้าพเจ้าเป็นหลักฐานได้ ยิ่งกว่านั้นในอันที่ท่านที่
 ปรึกษาได้ คัญคดีของนายสวัสดิ์ถ้อยคำไม่ชัด หรือคัดค้าน
 ไม่ถูกไม่ตรงอะไรก็แล้วแต่ แต่ครั้นมาคัญคดีเข้าจริงๆเราก็เขียน
 ความข้อบังคับนั้นเอง นั้แสดงว่าได้ฟังผิดไปแล้ว และท่านที่ปรึกษา
 ก็ดูเหมือนจะใช้ภาษาการพูดมากกว่าการเมือง ข้าพเจ้าขอเดินข
 ข้อไปว่า การลงมติการโหวตตามข้อบังคับข้อ ๕๗ เรามีกฎข้อ

เหมือนกัน ก็ทำไมเราจึงให้ โฉดตบ ได้ทันที ในเรื่อง โฉดตบ
 นต์ภาานเมื่อสมัยก่อน ๆ มา มีผู้รับรองเพียง ๕ คนเท่านั้น เรา
 ก็ให้ลงมือได้ทันที ซึ่งแม้จะมีผู้ค้าน ท่านประธานคนก่อน คือท่าน
 เจ้าคุณศรีอยุธยา ก็ไม่ยอมให้ฝ่ายค้านนั้นเบียดเบียน เพราะฉะนั้นเห็น
 ได้ว่าเรื่องนี้ได้เคยมีแบบอย่างมาแล้ว อีกประการหนึ่งญัตตินั้นก็ต้อง
 อยากรู้ว่าข้าพเจ้าขออ้างขอบังคับ คือญัตติที่เป็นขอผูกมัด ฉะเพาะการ
 ภายในของรัฐบาลอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่ง คือญัตติเป็นการ
 ผูกมัดรัฐบาลหรือการภายนอกต่าง ๆ ญัตติเรื่องนี้จะทำเป็นอย่าง
 อื่นไม่ได้ เพราะขอบังคับกับญัตติให้เราจำเป็นต้องทำเป็นญัตติ จะ
 ทำแต่เป็นการขอเท่านั้นไม่ได้ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าการขอหรือญัตติขอ
 นั้น ก็ไม่ต่างอะไรกัน คือคำขอตนเอง อย่างที่รัฐมนตรีว่าการ
 ยุติธรรมกล่าวเมื่อสัก ก็ดูเหมือนจะไม่แตกต่างอะไรกันเลย ญัตติขอ
 หรือคำขอให้เบ็ดเตล็ดไปเลย ข้าพเจ้าไม่เห็นแตกต่างอะไรกันเลย ยิ่ง
 กำนันในรายงานการประชุมครั้งที่ ๑๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน มีมติเดียว
 ข้าพเจ้าขอประธานอ่านประกอบข้อวินิจฉัยของสภาฯ หน้า ๑๕ “นาย
 ทองอยู่ พนมพณัน ผู้แทนราษฎรจังหวัดธนบุรี กล่าวในข้อ ๒๕
 นี้ ข้าพเจ้าก็ได้กล่าวไปแล้วแต่ครั้งแรก สำหรับข้อนโยบายนั้นขอแปร
 ญัตติให้ตัดออกเสีย แต่ขอเพิ่มเติมว่า ‘อันนอกจากกระทู้ถาม’ ฯลฯ”
 ขอนไม่เกี่ยว “หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรณกร ตรีมาธิการ
 ทรงกล่าวต่อว่า ตามที่กรรมาธิการร่างได้นั้น กลับจะกว้างเสียยิ่งกว่าที่

ต่มาชิกเดินขอ เพราะว่าการที่ต่ามาชิกเดินขอญัตติขออภิปรายทั่วไปนั้น
 อาจจะเป็นเนื่องจากกระทู้ถามก็ได้ ตั้งกระทู้ถามก็ได้ ส่วนข้อบัญญัติได้
 จะเป็นข้อนโยบายนั้น เกี่ยวกับใครจะอภิปรายทั่วไปแล้วคงจะไม่เป็น
 ข้อเท็จจริง เมื่อมีข้อเท็จจริงแล้ว ใช้วิธีกระทู้ถามก็เพื่อจะอภิปราย
 ทั่วไปในข้อเท็จจริง การที่จะอภิปรายทั่วไปแล้ว ก็อาจจะต่อเนื่อง
 ไปถึงว่าลงมติว่าจะไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจรัฐบาลนั้น ย่อมเป็นข้อ
 นโยบาย” นี้ท่านควรระวัง ทรงกล่าวได้เช่นนั้น และยังไม่เคยทรงกล่าว
 ไว้ในที่ใดเลยว่าจะต้องมีการลงมติ ๒ ชั้น เมื่อไม่ได้ทรงกล่าวแล้ว
 จะให้ต่ามาชิกครัดรู้ ได้อย่างไรว่าท่านมีความมุ่งหมายเช่นนั้น ถ้าท่าน
 มีความมุ่งหมายเช่นนั้นจริง ก็ควรจะต้องบอกให้พวกเรารู้ ข้าพเจ้า
 จึงกล้าไว้ก่อนว่าท่านพรางเรา เมื่อความปรากฏชัดเช่นนั้นแล้ว เรา
 จะเปิดให้เป็นที่อื่นนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นพ้องด้วยเลย ท่านทั้งหลาย
 ข้าพเจ้าขออ้างความเห็นของนักศึกษาศาสตร์คนหนึ่ง นักศึกษาศาสตร์คนหนึ่ง
 ข้าพเจ้าขอเสนอนาม ขอประทานโทษ คือชอคอกเคอร์เดียมฯ ข้าพเจ้า
 ได้ไปพบเขามาเหมือนกัน และเขาก็ได้เป็นกรรมการคนหนึ่ง ซึ่งไม่
 ได้มาประชุมกับเราในขณะนั้น ข้าพเจ้าได้ถามความเห็นเขาในเรื่องนี้
 เขามองว่าถ้าอ่านตามนั้นแล้ว ย่อมให้เปิดอภิปรายได้ทันที และเขายัง
 อ้างแบบอย่างของประเทศฝรั่งเศสว่า เมื่อมีญัตติขอเปิดอภิปรายเช่น
 นี้ และมีผู้รับรองถูกต้องแล้ว ในสภาฯฝรั่งเศสเขาก็ว่า ย่อมให้เปิด
 อภิปรายได้ ไม่มีการลงมติ ๒ ชั้น ข้อนี้จะถูกต้องหรือไม่ข้าพเจ้าไม่

ทราบ เพราะข้าพเจ้าไม่เคยไปประเทศฝรั่งเศส แต่ประเทศอื่นนั้นจะ
 อย่างไรข้าพเจ้าก็ไม่ทราบเหมือนกัน ข้าพเจ้าขอให้ท่านที่ปรึกษาได้
 ไปตรวจพิจารณาข้อความที่ข้าพเจ้ากล่าวที่ข้าพเจ้าอ้างถึงต้องควรวิน
 ฉะนั้นทั้งไม่ทันจะเอาไปตรวจดูก็ได้ แต่ก็ได้โปรดให้ความเห็นอันแน
 ชัดดังที่น้อยว่า ท่านได้มีความเห็นอะไรไว้ในหนังสือเปิดว่า ซึ่งท่านไม่
 มีความเห็นอย่างที่ท่านกล่าวไว้ในนี้เลย เมื่อไม่เห็นมีกล่าวแต่ท่านจะ
 มาบังคับให้เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นขอให้ทรงตอบในข้อ
 นี้ด้วย

นายกรัฐมนตรี รออนุญาตให้หม่อมเจ้าจรรณ ๗ ทรงแถลง
 ทำการแทนประธานสภาฯ อันหมัด

หม่อมเจ้าจรรณ ใจทงยาก จรรณ ทรงกล่าวไว้ว่า ถ้อยคำที่
 ข้าพเจ้าได้เคยชี้แจงไว้แล้ว ที่ท่านสมาชิกท่านนั้นไม่ชัดกับคำชี้แจง
 ของข้าพเจ้าในบัดนี้เลยก็เคย และจะชัดไปไม่ได้ เพราะเรื่องข้าพเจ้า
 ไม่ได้คิดขึ้นเอง ข้าพเจ้าเอาตามแบบอย่างในต่างประเทศ และ
 ฉะนั้นอย่างนี้ในประเทศฝรั่งเศสนั่นเอง ที่ข้าพเจ้าแปลคำว่า ขอให้
 เปิดอภิปรายทั่วไปนั้น ฝรั่งเศสเขาใช้คำ เดมา็ง แคงเตเปเลตารีของ
 Demande d'interpellation) เดมา็ง (Demande) คือคำร้องขอ แคงเต-
 เปเลตารีของ (d'interpellation) เปิดอภิปรายทั่วไป วิธีการของเขา
 นั้นคือ สมาชิกหรือขอ เดมา็ง แคงเตเปเลตารีของ คือคำร้องขออย่าง
 ที่ท่านรัฐมนตรียุคจิรวรมอธิบาย เป็นคำร้องขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป

แต่ข้อ ๑ ก่อภิปรายในข้อนี้เสียก่อน และข้าพเจ้าจะอ้าง ถ้าท่าน
อ่านคำอภิปรายในรัฐสภาของฝรั่งเศส จะเห็นว่ารัฐบาลตั้งในขณะ
มีญูหาเบื้องต้นนั้นก็มีหลายกรณีทีเดียว คืออำนาจที่จะให้เปิดหรือไม่
ให้เป็นอันอยู่กับสภา ไม่ใช่รัฐบาล เพราะฉะนั้นการที่ขอบังคับร่าง
เช่นนี้ก็น่าจะมาจากที่ข้าพเจ้าเอาตามแบบอย่างของฝรั่งเศสนั่นเอง และ
มุ่งหมายจะแปลคำว่า เดมัน (Demande) ขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป
คราวนี้ข้าพเจ้าอยากจะชี้แจง ในข้อที่ท่านถามถึงสภาผู้แทนราษฎร
จึงหัดคือบอกกล่าวถึงข้อ เพราะอาจจะเป็นที่ข้องใจแก่ท่านสมาชิกอยู่
คือ ๑. ที่ท่านเปรียบญัตติกับร่างพระราชบัญญัตินั้น กรณีต่างกัน
ญัตติร่างพระราชบัญญัตินั้นเสนอขึ้นมาเป็น ๑ วาระ วาระหนึ่งเกิด
ด้วยหลักการ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรอาจจะไม่รับรอง ก็เป็นอันตกไป
และผลนั้นไม่กระทบกระเทือนอย่างไร เพราะเป็นการที่ว่าสภาควรจะ
พิจารณาหรือไม่ แต่ผลหรือที่ข้าพเจ้าได้เรียนที่แรกว่า เป็นปัญหา
ขนาดใหญ่ของปัญหา คือเกี่ยวกับผลหรือน้ำหนักของปัญหาในการที่
จะเสนออภิปรายทั่วไปในข้อนี้หมาย และต่อไปอาจจะลงมติได้ว่างใจ
หรือไม่ได้ว่างใจ เช่นนี้เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะเอารัฐบาลออกได้
โดยเหตุฉะนั้นเหตุนี้จึงจะต้องมีผู้รับรองให้หนักแน่น ซึ่งในต่างประเทศ
ข้าพเจ้าก็ได้ชี้แจงแล้วว่า หักหน้าหมื่นหรือพรรคการเมืองเราเองขอ
ในประเทศสยามนี้จึงได้กำหนดว่าสมาชิก ๑๕ นาย คราวนี้ขอชี้แจง
ที่ท่านอ้างข้อบังคับว่า บังคับให้ลงมติ ๒ ทาง คือให้ผ่านระเบียบวาระ

ไป หรือมติใ้วางใจ มติในที่นั้นคือมติในเรื่อง ในเนื้อหาของญัตติ
 ที่ข้าพเจ้าเสนอนั้น เรียกว่า ปรีเวียตเควด์ซัน (Previous question) ที่
 ข้าพเจ้าเรียกว่าปัญหาของตน ปัญหาของตนเกี่ยวกับวิธีพิจารณา
 ไม่ใช่ปัญหาในเนื้อหาของญัตติ เพราะฉะนั้นประธานย่อมจะต้องปัญหา
 ของตนเช่นนี้ถึงกับญัตติได้ เพื่อจะทำให้การอภิปรายชัดแจ้ง ข้าพเจ้า
 ไม่ทราบว่าในคำตของเราเรียกปัญหาเช่นนี้ว่าอย่างไร แต่ในภาษา
 อังกฤษเรียกว่า ปรีเวียตเควด์ซัน และฝรั่งเศสก็เรียกท่านเองเดียวกัน
 เกษียของ เปรออาดาเบตอ (Question Préable) เกี่ยวกับวิธีพิจารณา
 เพื่อให้กระจ่างแจ้ง เพราะฉะนั้นในที่นี้ตามที่ท่านประธานได้บอก
 ลงมติเป็น ๒ ชั้น ไม่ใช่ ๒ วาระอย่างพระราชบัญญัติ ถ้า ๒ วาระก็เป็น ๒
 ชั้นตายตัวทีเดียว ในที่นี้ ๒ ชั้น ลงมติในปัญหาเบื้องต้นเสียก่อน ส่วน
 ปัญหาในเนื้อหาของญัตตินั้นท่านจะต้องลงมติอีกตามข้อบังคับ เพราะฉะนั้น
 ตามที่ข้อบังคับบอกว่า เมื่ออภิปรายญัตติแล้วให้ลงมติได้ ๒ ทางนั้น
 ไม่ขัดกับการที่จะมีปัญหาเบื้องต้นอีกชั้นหนึ่ง ถ้ามีความสงสัยในข้อ
 ก็ควรจะได้อภิปรายแล้ว คงข้าพเจ้าได้อภิปรายแล้วแต่ก่อน แต่
 ในเวลานั้นไม่มีใครสงสัยหรือคัดค้านสักคนหนึ่งที่ในคณะกรรมการ
 กติ ในสภาฯ นี้ก็ ถ้าได้อภิปรายแล้วข้าพเจ้าก็คงจะได้อธิบาย
 ให้แน่นอนแท้ทีเดียว เพราะข้าพเจ้าได้ร่างมาตามแบบของฝรั่งเศส
 และคิดว่าได้ ใช้ถ้อยคำอย่างชัดแจ้งแล้ว จึงไม่ได้อธิบาย

ถ้าการแทนประธานสภาฯ ถ้าวางว่า ข้าพเจ้าจะให้ลงมติเกี่ยวกับ

กับคัมภีร์ทวารวรก ๒ ของมาตรา ๒๕ ว่า จะให้กระทำเป็น ๒ ชั้นหรือชั้น
เดียว ดังที่ข้าพเจ้าได้อธิบายไว้แล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะทำเป็น
๒ ชั้น โปรดยกขึ้น ไม่ใช่มือ
มีสมาชิกยกขึ้น ๕๐ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะทำ
เป็นชั้นเดียว โปรดยกขึ้น

มีสมาชิกยกขึ้น ๔๔ นาย เป็นอันว่าให้กระทำเป็น ๒ ชั้น
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ฉะนั้นข้าพเจ้าจะให้ลงมติ
ว่าควรจะให้เบ็ดตกิปรายหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เบ็ดตกิปราย
โปรดยกขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๗๖ นาย
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรจะ
เบ็ดตกิปราย โปรดยกขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒ นาย เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้เบ็ดตกิ-
ปรายได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เบ็ดตกิปรายได้เกี่ยวกับ
นโยบายเรื่องน บังบรเพศ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชุมพรราชธานี
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอเรียนไว้ก่อนว่า วิธีการให้เบ็ดตกิปรายหรือไม่
เราไม่มีการอภิปรายกันเคย นี้ไม่รู้ว่ามีความหมายอะไรกัน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา โปรกพุดใหม่ ไม่เข้าใจ
 นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวหา ก็คือเราจะยอมให้เบ็ดตกปลาในเรื่องบึงบรเพ็ดหรือไม่
 นั้น เราไม่มีการอภิปรายกันเลย ว่าควรหรือไม่ควรเพียงใด และมี
 สมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่ถึง ๗๖ คน ว่าควรเบ็ดตกปลา เรายังไม่
 มีเหตุผลว่าควรเบ็ดตกปลาหรือไม่ควรเบ็ดตกปลาอย่างไร ข้าพเจ้า
 ตั้งใจว่าที่ม็อบยกมือถึง ๗๖ คนนั้น มีความหมายว่าอย่างไร

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา ข้าพเจ้าไม่ได้เป็นผู้ยกมือ
 ใดๆ เพราะฉะนั้นไม่ตำราภทที่จะตอบท่านได้

ชนชำนานูภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวหา ซึ่ง
 ข้าพเจ้ายื่นชน ข้าพเจ้าขอให้เบ็ดตกปลา ท่านจะเข้าใจผิดไปอย่างไร
 ไรว่า ผู้ซึ่งยื่นชน ๗๖ คน จะแปลว่าอย่างไร

นายสวัสดิ์ ยุวระเวศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวหา
 ความจริงข้าพเจ้ารู้สึกอยู่แต่ๆ เพราะเหตุที่ท่านรัฐมนตรีเศรษฐกิจ
 ใจอนุญาติไว้ก่อนที่จะได้รับอนุญาตจกสภาฯ เสียอีก ว่าอนุญาติ
 ให้เบ็ดตกปลาในเรื่องนี้ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ามั่นใจเป็นที่สุดว่าจะ
 ได้เบ็ดตกปลา และก็ได้เบ็ดตกปลาจริงๆ ขอความที่ข้าพเจ้าจะ
 อภิปรายนั้นข้าพเจ้าได้พยายามเขียนมาเพื่อให้เป็นการละเอียดละออขอ
 ความกรุณาได้ โปรดฟังดังต่อไปนี้ การที่ข้าพเจ้าเสนอนโยบายให้เบ็ด
 ตกปลาทั่วไปในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับกการ เพราะพันธุ์ปลาที่บึงบรเพ็ด

จังหวัดนครสวรรค์ ขึ้นในสภาฯ เช่นนี้ ก็เพราะด้วยความเป็น ซึ่ง
นอกจากวันแล้ว จะไม่พร้อมเหมาะหรือสะดวกไปได้โดย ทั้งนี้
เพราะผลของการจำกัดตาม ขอบบังคับการประชุมของสภาฯ นั้นเอง
ส่วนที่ความเป็นของเด่นอยู่คนั้น ก็เพราะนโยบายเป็นคณากรณแห่ง
ความทุกข์ยากเดือดร้อนอย่างสำคัญ ของ ชาวนครสวรรค์ ส่วนหนึ่ง ที่
เดียว แต่ความทุกข์ยากอื่นนอกจากรัฐบาลแล้วก็ไม่เห็นใครที่
จะช่วยมาค้ำให้บรรเทาเบาหายไปได้ จึงขอรบกวนท่านรัฐบาลที่
เคารพโดยเด่นอยู่คนั้น ก่อนที่จะเด่นถึงขอวินิจฉัยว่านโยบายเป็น
คุณหรือเป็นโทษอย่างไรต่อไปนี้ ความเป็นที่น่าสภาพความเป็นอยู่ของ
บึงบรเพ็ดออกแดงโดยชัดแจ้งเสียก่อน เพื่อจะได้เป็นการสะดวกแก่
การกำหนดนับสนุนต่อไป สภาพความเป็นอยู่และเป็นที่มาของบึงบร-
เพ็ด คือ เพราะเหตุที่ฝั่งตะวันออกแห่งด้านานาน ภายในเขตจังหวัด
นครสวรรค์ ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ตอนหน้าสถานีปากน้ำโพ
ขึ้นไป เป็นบึงใหญ่ชื่อว่ามีบึงเพ็ด และค้อมจากบึงออกไปเกือบทุก
ด้านเป็นที่ราบเหมาะแก่การทำนาเป็นอย่างดีเลิศ สมัยเมื่อราชาชา
ยงค์อยู่ จึงมีราษฎรทางภาคกลางและภาคใต้พากันอพยพครอบครัว
ขึ้นไปจับจองที่กลางที่คนเหล่านี้ทำเป็นที่นาเป็นจำนวนหลายร้อยครัว
เรือน และเวลาเดียวกันนั้นเอง รัฐบาลสมัยราชาธิปไตยก็ได้สังเกตเห็น
ชนชาบบึงเพ็ดเป็นภูมิภาคที่เหมาะสมแก่การเพาะพันธุ์ปลา จึงคิดจะ
ทำการก่อสร้างประคูล้ำ และทำเขื่อนกั้นน้ำไว้ โดยหวังจะให้ราษฎรอยู่

ในระบับดั่ง จนด่ามารดจะบรรลวดาให้ บังบรเพ็ดเป็นทะเลด้าบหน้าจคมี
 นาดอมร อบเขาพนมเศก นอกจากเบนทเหมาะแก่การเพาะพันธ์ูปดา
 แดงยังเบนทด้วยงามควรแก่การ ดำราญอิริยาบถสำหรับผู้ปรารถนา
 อักควย ดงนงจิงไคสร้างทำนบและประตุนาชนตามแผนนโยบายทเห็น
 ว่าคณน จิงปรากฏอยู่ทุกวณน เมื่อข้าพเจ้าไคกถาวถิงภาพความเบ
 อยู่และเบนมาของบง พอทำให้เบนทรูจกไคพอดมควรแดจ ข้าพเจ้า
 จิงขอเด้นอกความรู้ ถักของข้าพเจ้าเบนการ อภิปรายญตคทกถาวแดจ
 คอไป ข้าพเจ้าขอเรี่ยนว่านโยบายนไคเกิดเบนโทษแก่ราษฎรมาก
 ถกว่าคุณเดี่ยแดจ ทั้งเบนการจำเบนทรูบาดคณนจะคองรับหากทาง
 แก ไคโดยค่อนทสุด ถ่าชนปล่อยไค ในถกษณะนคอไปเกรงว่าราษฎร
 จะคองไครับแต่คความเด้อครอนจนสุดแด้นทจะ ทนทานไค เบนแนแทท
 เดี่ย ถถาวคอ ทำนบและประตุนานน นัยว่าไคสร้างชนคด้วยจันจน
 เเงินถักถกแด้นบาท แต่คความแผนการทคคคว่าจะเบนทะเลด้าบหน้าจค
 เขาพนมเศกจะเบนเกาะกลางทะเลเด้นน ก็ปรากฏว่าหาเบนไคไม่ เขา
 พนมเศกก็คองเบนเขาบนดินอยตามเดม ถอนบงบรเพ็ดแมจะไคชยาย
 ความถวางชนบางก็เพียงเด้นนอยเท่านั้น ไม่จคครพิศคารชนตามทไค
 ช่างอิงไคเด้อย่างไค การเพาะพันธ์ูปดาก็ไม่ทเชื่อไคว่าปดาจะอุม
 จนคิถราดาเดี่ยโดยทวไปแดจจะถกถงจิงหรือไม่ เพราะเหตุว่าท
 ถอสร้างเดมมีอยู่ทกแด้นบาทแดจ ไทนยงจะมีการจางเจ้าพนักงาน
 เทชนนคแผนกเพาะพันธ์ูปดาอยู่ประจำ ก็บคองมีเจ้าพนักงานคอย

กำจัดผักตบชวา ซึ่งคิดแล้วจะต้องจ่ายเงินรายเดือนอีกไม่
 น้อยกว่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท เมื่อเขื่อนนั้นไปปลาในบึงบรเพ็ด
 จะมีมีราคาตัวละร้อยละชงชนหรือ ถ้ารัฐบาลไม่แก้ไขการใช้จ่าย
 ให้สัตว์ใหม่ จะมีเป็นการระงับขนาดหนักในเรื่องภาษีอากรแก่ราษฎร
 ท้องประเทศอยู่เรื่อยไปไม่สิ้นสุดหรือ แม้ในคุณภาพของบึงบรเพ็ด
 เองก็มีรูปโฉมแต่คงถึงความเดือดร้อนต่อการเงินของราษฎรทั่วประเทศ
 ศึกษามติสภาซึ่งน่าจะเห็นได้อยู่บ้างแล้ว มีหน้าที่ซึ่งทำความ
 เด็ดร้อนให้ มีแก่ราษฎร ชาวนาแถบนี้ โดยเฉพาะอยู่ชุกเป็นเรือ
 โหลที่สุด จนเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุกัน ถัดคือ ราษฎรชาวนา
 แถบนี้ยังมีจำนวนมากหลาย ส่วนมากมาจากต่างจังหวัดตั้งแต่อำ
 แดงก่อนที่จะมาก็คงจำหน่ายทรัพย์สินของตนหมดสิ้นแล้วจึงมา
 เมื่อมาถึงก็ต้องมาลงทุน มีการซื้อบ้าง ขายของแล้วจ้างเขาไถนสร้าง
 ถางป่าเขาบ้าง ทำการบุกเบิกด้วยกำลังแรงของคน ต้องฮาบเหงียต่าง
 หน้าเขาบ้าง และการสร้างนาใหม่ๆ ก็ย่อมจะได้บ้างเดี๋ยวนี้ยังไม่ทัน
 เค็มเม็ดเค็มหน่อ ความยากจนก็กำลังดอมร้างดอมเอดอยู่ ดังที่หวง
 มีอยู่อย่างเดียวกันคือทนายแทนเซ่ง แต่กลับมาเพราะหิราย พืชนาม
 ฤกษ์จะเคียนชนบางก็พอค้ำหน้ากับประตุน้ำท่าเหตุ โดยกักเขื่อน
 ใต้ให้ท่วมพชนผลเสียหลายเรื่อง มาจนบัดนี้ และราษฎรทั่วไปถูก
 โภคกิจตกต่ำยากจนโดยธรรมตาอยู่แล้ว ราษฎรชาวนาแถบบึงบรเพ็ด
 เดียวยากจนทรุดโทรมหนักลงไปอีกหลายเท่า นอกจากต้องยากจนเพราะ

ท่านบประคุน้ำทำให้ชาวเดียวหายแล้ว ท่านบและประคุน้ำยังบรรเทา
 ความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรอีกประเภทหนึ่ง คือการหวงห้ามจับสัตว์
 น้ำเพราะรัฐบาลได้ประกาศหวงห้ามการจับสัตว์น้ำทางฝั่งตะวันออก
 ของแม่น้ำ่านลึกเข้าไปถึงวังนง ท่าตะโก ด้ายดำโพง หวดอนซึ่งแท้
 จริงน้ำหาได้ซึ่งอยู่ตลอดปีไม่ จะมีบ้างก็เย็นแฉงเล็กน้อย ถึง
 ราษฎรจะไม่จับไปรับประทาน ปลาเหล่านั้นก็จะคงค้างแห้งตายเป็น
 เขี้ยวแห้งก่ายูนั่นเอง แต่ถ้าใครไปแตะต้องเขาก็จะถูกจับกุมโดยไม่
 มียกเว้นเลย บางทีการจับกุมรอนไปข้างจะทุกข์วิท เพราะว่ามีกร
 ให้ดินบดเป็นรางวัลแก่ผู้จับด้วย เมื่อจับใครเขาแล้วก็ต้องหวังได้เป็น
 ที่แน่ เพราะราษฎรจำต้องรับตำราภาพเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุที่เขาร
 ู้ดีกว่า ขึ้นดู ไป ได้ไม่เท่าเดีย ความเดือดร้อนยากจนเกิดจากการนำ
 ท่อมข้าว และถูกหวงห้ามจับสัตว์น้ำเท่าที่กล่าวแล้วใช้จะหมกดินแค่
 เพียงนั้นหาได้ ราษฎรทั่วไปยังพากันเดือดร้อนในการค้าขาย คือ
 การซื้อข้าวขายข้าวอีกขนานหนึ่ง เช่นแต่เดิมมาชาวเรือเคยนำเรือ
 เข้าไปตามคลองบรเพ็ดทำการ ขายสินค้าที่นำเข้าไปและซื้อข้าวแดง
 ข้าวออกมาโดยสะดวก มาบัดนี้เจ้าพนักงานรัต ๆ ขวาง ๆ ไม่มีความ
 สะดวกเลยเถย กล้ายกกันว่าไม่ต้องการให้ราษฎรค้าขายแลกเปลี่ยน
 กัน ยิ่งกว่านั้นชนชั้น ๆ ทราบว่าเคยมีผู้ทุจริตแก่งหน่วงเหนี่ยวชาว
 เรือจนต้องเสียค่าผ่านด่านละ ๒ บาท ๓ บาทจึงเปิดให้ ก็ครั้งหนึ่ง นอก
 จากทางไม่ได้ คือทำนาไม่ได้ ค้าขายไม่ได้ จับสัตว์น้ำไม่ได้แล้ว

ยังถนัดมีทางคงเดี่ยวยึด เช่นนาที่เหตจจากน้ำท่วมมีตอซึ่งทางข้าง
 อยู่เท่าใดก็ตอถกแรงรักให้เดี่ยค่านา และจะทำนาได้หรือไม่ได้ก็
 ตามกตของเดี่ยรัชชูปการ ยิ่งคิดค้นดูไปแต่ก็ยังไม่พบแต่ความไม่น่าฟัง
 ปรวรณานันเกิดจากทำนบและประตูน้ำทุกอย่างทุกประการทั้งนี้ จึง
 ไม่มีทางที่จะควรเห็นว่าเป็นนโยบายที่ดีแต่อย่างใดได้โดย เวลานั้น
 ราษฎรชาวนาที่กล่าวแล้วจะอพยพ โยกย้ายไปทางอื่นก็หมกมัญญา
 เพราะที่นาจะขายใครก็ไม่ได้ จะจำหน่ายทรัพย์สินอื่น ๆ ก็ไม่มีอะไรอีก
 แล้ว นบวันก็มีแต่จะทรุดโทรมลงไปตาม ๆ กันเป็นที่น่าเวทนายิ่งนัก
 ถ้ารัฐบาลไม่คิดแก้ไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้แล้ว ราษฎรเหล่านี้รวม
 ทั้งข้าพเจ้าด้วยจะยอมทนสู้รบประทุษร้ายดั่งดึกดำบรรพ์ และถึงแม้
 ยุทธชนะพวกกันไม่ได้พบเห็นปลา ก็จะไม่เรียนเอาเพียงประวัติศาสตร์
 ก็ได้ ทั้งจะปลดปล่อยด้วย เป็นการนำประหลาดคยอย่างยิ่งที่รัฐบาลลง
 ทุนค่าก่อสร้างทำนบกั้นน้ำและใช้จ่ายค่ารักษาอีกปีละหมื่นสองหมื่น
 ก็ใช้ไม่ได้ แต่จะกรุณาเหลืออดพวกชาวนาเหล่านี้บ้างหาได้โดย ถ้า
 รัฐบาลซุกโหม้นไม่คว้าวางช่วยเหลือราษฎรเหล่านี้แล้ว ก็ควรเลิกตั้ง
 นโยบายเพราะพันธูปถานันเดี่ยดีกว่า ข้าพเจ้ามีความเห็นในนโยบายนี้
 ดังนี้ ขอความกรุณาท่าน สยามชกิตจะ สนิบ สนิน หรือกต คำน ข้าพเจ้า
 ช่วยกล่าวคือไปด้วย

นายเขียน กาญจนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ

กล่าวได้ว่า ตามที่สมาชิกผู้หนึ่งเสนอญัตติขอให้รัฐบาลอภิปรายเรื่องบึง
 บรเพ็ดนั้น ข้าพเจ้าขอคัดค้านความเห็นของสมาชิกผู้นั้น เรื่องการ
 เพาะพันธุ์ปลาที่บึงบรเพ็ดจังหวัดนครสวรรค์นั้น ข้าพเจ้าทราบ แต่
 ว่าไม่รู้สถานที่อย่างแน่นอน การเพาะพันธุ์ปลาเป็นการจำเป็นอย่างยิ่ง
 ที่ประเทศสยามเราจะต้องตั้งฉนวนพันธุ์ปลาไว้ เพราะอะไร เพราะข้าพ-

 เจ้าได้เดินอ่าวพระราชบัญญัติตั้งฉนวนพันธุ์ปลาน้ำจืด แต่ขณะนั้นรัฐ-

 ภายรับเอาไปพิจารณา ในพระราชอาณาจักรสยามเรา หินของคลอง

 บึงซึ่งเป็นฉนวนฉนวนนี้ได้ถูกราษฎรเข้าทำมาหากิน คือเข้าทำนา

 บึงหนองคลองเหล่านี้ได้คนเดินไม่มีน้ำไหลเลย ในฤดูแล้งพันธุ์ปลา

 ได้สูญสิ้นไปเป็นจำนวนมากมาย เวลานี้ถ้าหากว่าไม่ได้บึงบรเพ็ด

 ซึ่งเป็นบึงที่ใหญ่ที่สุดในพระราชอาณาจักรสยามแล้ว คือไปพันธุ์

 ปลาทั้งหมด จะหาปลาบึงประทานไม่ได้ ความเดือดร้อนจะตกอยู่กับ

 ราษฎรทั่วพระราชอาณาจักร สมาชิกผู้คัดค้านนโยบายของรัฐบาล

 นั้น คงจะตั้งรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๐ ท่านเห็นแต่ราษฎรส่วนน้อย หาก

 ได้คำนึงถึงประโยชน์ของราษฎรส่วนมากไม่ เวลานี้ถ้าหากว่ารัฐบาล

 ไม่หาที่ซึ่งสมควรจะตั้งฉนวนพันธุ์ปลาให้มากขึ้นไปเท่าที่เป็นอยู่เวลานี้

 แล้วนั้น จะเป็นผลร้ายต่อไปภายหลัง เวลานี้ก็ได้อาศัยฉนวนของ

 ขลประทานทมิฬปลาอาศัยอยู่ ตามธรรมชาติปลาถึงเวลาน้ำตง ก็จะต้อง

 คงอยู่ในน้ำตกลึกเสมอ เพราะเวลาน้ำตกลด ปลาที่อยู่ในน้ำตกลึกจะต้อง

 อาศัยน้ำตมบนทผกไรและเตยตมเป็นพรพันธุ์ต่อไป ตามที่รัฐบาล

 แดงนโยบายได้ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยทุกประการ

ทดลองหนักราคา ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยภูมิ กล่าวหา ใน
 ฐานที่ข้าพเจ้าได้ลงชื่อรับรองญาติกันให้เขามาสู่สภา ผู้หนึ่ง ข้าพเจ้า
 ขอเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่าเรื่องบงบรเพ็ดนี้ ผู้เสนอได้แสดงเหตุ
 มาแล้ว ในฐานที่เป็นเจ้าของบง ข้าพเจ้าเรียกท่านว่าในฐานที่เป็น
 เจ้าของบง เพราะท่านเป็นผู้แทนจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งบงบรเพ็ด
 คงอยู่ด้วย ความที่ท่านผู้เสนอ หรือท่านผู้เป็นเจ้าของบงได้แสดงมา
 แล้ว ข้าพเจ้าไม่เข้าใจเลยที่ท่านผู้แทนนั้นจะมีความประสงค์ที่จะให้
 เด็กนโยบายเพราะพันรูปตามเสีย ข้าพเจ้าไม่เข้าใจอย่างนั้น เพราะ
 ว่า ถ้าท่านผู้เสนอมีความประสงค์จะให้เด็กนโยบายการเพราะพันรูปตาม
 แล้ว ข้าพเจ้าว่าท่านคิดผิด ผิดมาก และผิดหลักทีเดียว ดังที่เพ็ญ
 สมัชชิกของข้าพเจ้าผู้หนึ่งคัดค้านเมื่อก่อน นโยบายการเพราะพันรูปตาม
 นั้นเราเด็กไม่ได้ อย่างไรเราก็เด็กไม่ได้ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าเด็กไม่
 ได้ เพราะเหตุใดข้าพเจ้าจึงกล่าวดังนั้น เพราะเหตุว่านโยบายนั้นเป็น
 การบำรุงประชาชนทั่วไป ไม่ใช่คนหมู่หนึ่งคนระหนึ่งความที่ท่านผู้แทน
 นครสวรรค์หรือผู้เสนอว่า ๆ เป็นความเดือดร้อนแก่ประชาชนหมู่หนึ่ง
 นั้น ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจว่าท่านจะเอาหนุ้นมาให้เด็ก แต่ข้าพเจ้า
 เข้าใจว่า ท่านอยากจะให้เสนอนโยบายนี้ให้สภาได้เห็นว่าเป็นนโยบาย
 ที่รัฐบาลวางใจแล้วนั้นเป็นผลดีอย่างไร ข้าพเจ้าเข้าใจเช่นนั้น ได้ทำ
 การเป็นผลดีสมควรแก่ที่ได้วางนโยบายลงไปแล้วหรือไม่ ข้าพเจ้า

เข้าใจอย่างนั้น ข้าพเจ้าไม่ได้เข้าใจว่า ท่านขอให้เด็ก เมื่อเป็นอย่าง
นั้นแล้วข้าพเจ้า อาจจะขอเสนอต่อไปว่า เท่าที่ ข้าพเจ้าได้ กระทบ
กระทบไปถึงนครสวรรค์ครึ่งหนึ่ง อยากทราบว่า บังบรเพ็ดเป็นอย่างไร
ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นใจที่ท่านผู้แทนนครสวรรค์ หรือผู้เสนอ ได้กล่าว
เป็นความเดือดร้อน ของประชาชน บางส่วนนั้น ก็จริงอยู่ แต่ปัญหาใน
ที่นเราจะยกเอาความเดือดร้อนของประชาชนเฉพาะ ส่วนน้อยนั้นมา
ขอให้รัฐบาลเด็ก นโยบาย อันนั้น เดี่ยวไม่ได้ คึง ข้าพเจ้ากล่าว มาแล้ว
ข้าพเจ้าจึงขอเสนอข้อที่ประชุมแต่เพียงย่อๆ ไว้ก่อนว่า ปัญหาข้อเท็จ
จริงในเวลานี้เรายังไม่ทราบว่รัฐบาลได้ทำการไปแล้วสมควรแก่เรื่อง
หรือนโยบายเพียงใด เพราะรัฐบาลท่านยังไม่กล่าว ท่านยังนั่งเฉยๆ
อยู่ เมื่อ รัฐบาลได้ กล่าวออกมา แล้วว่า ทำการไป สมควรหรือไม่
สมควรประการใด นั้นแหละ เราจะได้อภิปรายกันต่อไปได้เต็มที่

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่ ก่อน
ที่อภิปรายเรื่องนั้นต่อไปนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอให้ท่านประธานตอบ
ถามว่า คนที่เดือดร้อนนั้นมั่วไรเวรสถาน ซึ่งเดือดร้อนเรื่องการทำนา
ไม่ได้ กสิ หรือเดือดร้อนเรื่องซกของต่างๆ นั้นมีเท่าไรแล้ว

หลวงวินทร์ประสิทธิ์เวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่ ข้าพเจ้าเห็นว่าการที่รัฐบาลได้ทำไปนั้นก็เป็นกรถูกต้อง ความหลัก
วิชาการในเรื่องการเพาะพันธุ์ปดานั้นแล้ว แต่อยากขอทราบข้อความ
เหล่านี้ ๑. ขอทราบว่สถิติเมื่อทำที่เพาะพันธุ์ปดานั้นแล้ว เงินค่า

ตกลงทุนนั้นคุ้มกันหรือไม่ มีตัวเลขอะไรมาแสดงบ้าง ๒. ราษฎร
จับปลาได้เพิ่มขึ้นหรือลดลง มีตัวเลขอะไรมาแสดงบ้าง และได้
ราคาดีขึ้นหรือทรุดโทรมลงอย่างไร

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า
น่าจะเป็นที่ยินดีแก่รัฐบาลมาก ซึ่งได้มีมติมาชกหลายท่านช่วยกันสนับสนุน
นโยบายของรัฐบาล ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลก็ยังไม่ได้แถลงมาว่าความ
เดือดร้อนคงทมิฬเด่นชัดขึ้นมา มีความจริงเพียงไร และรัฐบาล
มองเห็นอย่างไรที่ได้กระทำไปนั้น เพราะฉะนั้นก่อนที่สมาชิกอื่นจะ
ได้อภิปรายต่อไปนั้น ข้าพเจ้าขอให้ตั้งจิตใจคอยฟังรัฐบาลแถลง
เสียก่อนว่ารัฐบาลมีนโยบายอย่างไรที่ได้กระทำไปอย่างนั้น แล้วเรา
จึงมาหาเหตุผลอีกทีว่าที่รัฐบาลทำไปอย่างนั้นเป็นผลดีหรือร้ายอย่างไร
แล้วเราจึงจะได้มาอภิปรายต่อไป ย่อมจะเป็นการสะดวกดีกว่า

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์ เ.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐการ กล่าวว่า ในเรื่องนโยบายบำรุงพันธุ์ปลาน้ำจืดที่ชาว
เจ้าลุ่มจับได้จากกระทรงต่าง ๆ ที่เกี่ยวของ แต่ว่าเดิมนั้นกระทรง
กระจายอยู่ที่กระทรงนบางกระทรงนบาง ก่อนที่จะอธิบายถึงเรื่อง
อื่นก็จำเเนกจะ ต้องอธิบาย ถึงเรื่อง สภาพของ บึงบรเพ็ด เสียก่อนว่า
สภาพแต่เดิมก่อนที่ลงมือทำนั้นเป็นมาอย่างไร ขอโทษ ก่อนที่จะ
อธิบายในสภาพนั้น ข้าพเจ้าขออภัย และรัฐบาลขออภัยว่าการ
บำรุงพันธุ์ปลาน้ำจืดนั้น รัฐบาลจำเเนกจะต้องบำรุงต่อไป เพราะปรากฏ

โดยชัดแจ้งแล้วว่าพันธูปดาเวदानนอยดงทุก ๆ ที่ และผลในข้อเท็จ
 จริงที่ว่า ตั้งแต่เริ่มเพราะพันธูปดาแล้ว พันธูปดาทวชนอย่างไรนั้น
 ชาวเจ้าจะได ให้เขาหนาทซึ่งมีหนาทละเพราะเรื่องนชแจ่งแก่ท่านที่หลัง
 แต่ใน ส่วน นโยบาย นั้น ขอพุกยา อีกว่า จำเป็น จะต้องดำเนินต่อไป
 เพราะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนมาก รัฐบาลเห็นใจอยู่เหมือน
 กัน เรื่องราวที่สอดส่องได้แต่ครั้งรัฐบาลเก่า เห็นใจว่าการที่กระทำ
 ไปนั้นเป็นความเดือดร้อนแก่ราษฎรที่อยู่ใน แถบฝั่งบรเพ็ด นั้น เหตุ
 การณ์ ที่สอดส่องได้ความมีอยู่ดังต่อไปนี้ เรื่องการให้ราษฎรอพยพ
 ออกจากฝั่งบรเพ็ด เป็นเรื่องเกิดขึ้นก่อนเปลี่ยนแปลง การปกครอง
 ดิคคือเรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ พฤศจิกายน ของเรื่อง โดย ถ้าคบมีดังนี้
 ๑. เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ กระทรวงการคลังได้ประกาศยกฝั่งบรเพ็ดเป็นที่
 บำรุงเพราะพันธูปดา และรัฐบาลได้จัดการก่อสร้างประตูน้ำและคันกัน
 น้ำ เพื่อกกน้ำไว้ ไซ้ระดับสูงชัน ในการนี้รัฐบาลได้งดการอนุญาต
 ให้ยกขาตจับสัตว์น้ำและปลุกบ่อในบริเวณฝั่งนี้ และได้ประกาศห้าม
 มิให้ทำการจับสัตว์น้ำในบริเวณนี้ด้วยเครื่องมืออื่น นอกจาก เครื่องมือ
 ที่ได้รับอนุญาตไว้ ต่อมาปรากฏว่า ได้มีการลักลอบจับสัตว์น้ำ
 โดยฝ่าฝืนเนื่อง ๆ กระทรวงเกษตรจึงให้เจ้ากรมรักษาสัตว์น้ำ กับ
 ปรึกษากกระทรวงเกษตรฯ ขึ้นไปนครสวรรค์เพื่อพิจารณาแก้ ปัญหา
 พร้อมกับผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ครั้งหนึ่ง ได้ปรึกษาเห็น
 พร้อมกันว่า เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไปสำหรับควบคุมรักษามฝั่งบรเพ็ด

ก็ควรให้ราษฎรที่อยู่ในเขตต์ออกไปเสียจากท้องถนนให้หมด จึงจะ
 ควบคุมได้สะดวก ครั้นต่อมาเห็นว่าตึกกระทรวงเกษตรฯ ได้ขึ้นไป
 ตรวจสอบราชการ ได้พิจารณาเห็นว่าราษฎรซึ่งแต่ก่อนได้อาศัยอยู่ใน
 บัง ได้พากันอพยพออกไปตั้งถิ่นเป็นจำนวนมาก ประมาณ ๓ ใน ๔
 ของทั้งหมด ที่เหลืออยู่ประมาณไม่เกิน ๑ ใน ๔ พวกที่ยังเหลืออยู่นั้น
 จะเป็นพวกที่คิดหาทางเอาเปรียบต่อราชการ จึงเห็นว่าอาจดำเนินการ
 เพื่อป้องกันการฉ้อโกงและการขัดขวางต่อการรักษาดีคืนมาได้ ๒ ทาง
 คือ ทางที่ ๑ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
 บรรเทาให้ราษฎรที่เหลืออยู่มาอยู่รวมกันเสียที่แห่งเดียว เพื่อดูแล
 กำกับตรวจตราและการควบคุม ทางที่ ๒ จ่ายเงินชดเชยการย้าย
 ให้แก่ราษฎร (เงินจ่ายประเภทนี้ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง
 มาแล้วเป็นจำนวนเงินไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท) กระทรวงได้แนะนำและ
 ให้มีมติพิจารณาความเห็นของตนโดยรอบคอบ ผู้ว่าราชการจังหวัด
 ได้เสนอรายงานมายังมณฑลว่า เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้
 ไปตรวจราชการตามท้องที่อำเภอชุมแสง อำเภอท่าตะโก และบึง-
 บรเพ็ด ปรากฏว่าราษฎรที่เหลืออยู่ทั้งบึงบรเพ็ด มีความขัดข้องขัดแย้ง
 แม้แต่ชาวที่จะบริโภคน้ำดื่มเอง เพราะไม่มีทางที่จะประกอบอาชีพ
 ทางอื่น นอกจากหาปลา ทำปลา ที่จำเป็นอย่างทันทด่วนเพราะยังไม่มี
 ช่องทางที่จะไปประกอบกรอาชีพทางใด โดยที่ไม่มีทุนรอน บาง
 รายมีแพประกอบด้วยตั้งถาวรเป็นตึกอาศัย บางรายได้ลงทุนทำกระชัง

เติงปลาดได้ ไม่ทราบว่าจะย้ายถอยแพทอคำย้อยุนไปไค โดยวิ
 ไค ส่วนผู้ที่เตยงปลาดจะขายในเจตานั้น คิวปลาดก็ยงเด็กไม่มีผู้รับ
 ซื่อ จึงต้องทนความเดือดร้อนแตรยากจน หาไซว่าอยู่เพราะเจตนา
 จะฝืนคองตั้งค่อราชการ จึงเห็นว่าถ้าจะจัดการตามคำแนะนำในทาง
 ที่ ๑ การปกครองหมู่บ้านไคอยู่กันเป็นหย่อม ๆ แลว คือ บ้านท่า
 เหล็ก ๑ บ้านตำม่วงามหย่อม ๑ เป็นระยะทางห่างกันไกล มีผู้ใหญ่
 บ้านควบคุมตามหมู่บ้านนั้น กรมรักษาสันธิปลาก็ไค ให้มีตำรวจ
 ตรวจลาดตระเวนประจำอยู่เป็นการเขมงวดกวดขันอยู่แลว ถ้าราษฎร
 มีช้องทางหากินทางอื่นคงไม่ทนอยู่ จึงเป็นการสมควรที่จะจัดการตาม
 ทางที่ ๒ สำหรับผู้ที่ตั้งกระซังเตยงปลาดควรมอบรับซื่อ โดยให้ราคา
 พอสมควร ความเห็นนมนตดเห็นชอบ แลวไคได้เสนอมายังกระ
 ทรวงเกษตรฯ (ตั้งวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๗๒) ทางกระทรวง
 เกษตรฯ ได้รับหนังสือกระทรวงคลังฯ ตั้งวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๗๒
 ว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ กระทรวงคลังฯ ดำริจะจัดทำบึงบรเพ็ดไคเป็น
 ที่บำรุงรักษาสันธิปลาด และไคตั้งกรมการขนคณะหนึ่ง เพื่อ
 จัดซื้อทคนตามทไค บักบันเรคตไค ราษฎรเจ้าของทคนไคร้องขอ
 เงินค่าท หรือมีฉะนนทขอให้คันทคนให้ กระทรวงเกษตรฯ ยังก
 ค้องการตั้งวันที่ดินในเขตคตตามประกาศของกระทรวงคลังฯ ตั้งวันที่
 ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๗๑ กระทรวงเกษตรฯ จึงให้มณฑลคต
 กรมการ ขน พิจารณา การจัดการให้ผูทอยู่ในบึงบรเพ็ดออกไปอยู่

๔๔ และเรื่องค่าที่ดินของราษฎรโดยให้จ่ายในวงเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
 นั้น (เรื่องการจัดการ กับ เจ้าของที่ดินไม่ปรากฏว่าได้ ถึงที่สุด กัน
 อย่างไร) เรื่องการย้ายไปจากบึงบรเพ็ดกรรมการได้จัดการประชุม
 ราษฎรแจ้งความประสงค์ของราษฎรซึ่งต้องการตั้งวงใต้เพื่อรักษา
 พันธุ์ควน ให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ในบึงและวังมหาก รย้ายเพ
 ออกไปโดยเร็ว เจ้าพนักงานจะจ่ายเงินค่า รือถอนให้ ตามสมควร
 ตามรายงานของกรรมการว่า ราษฎร โดยมากได้ร้องขอผิด กำหนด
 เวลาออก โดยผิดไปถึงเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๗๓ ซึ่งเป็นฤดูน้ำมาก
 กรรมการเห็นควรผ่อนผัน แต่ให้ราษฎรที่อยู่ในบึงถอยเพมาขอตรอม
 อยู่ที่บ้านท่าเหล็กแห่งเดียว ราษฎรยอม และจะถอยภายในเดือน
 เมษายนกลางเดือน คณะกรรมการได้ตรวจแพชของราษฎรทุกแพ
 เพื่อพิจารณาถึงการจัดจ่ายเงินค่า รือถอน การกำหนดเงินค่า รือถอน
 ได้ ถอนเกณฑ์ดังนี้ ก. ราคาก่อสร้างแพแต่เดิม ข. ความถาวร
 มั่นคงและความทรุดโทรมของแพที่เป็นอยู่ในเวลานั้น ค. ฐานะความ
 เป็นอยู่ของเจ้าของแพ กรรมการได้ตรวจให้ราคาค่า รือถอนทั้งสิ้น
 ๓๗๖ แพ เป็นเงิน ๕,๖๒๐ บาท เรื่องที่ดินในเขตค้ำตามประกาศกระทรวง
 กตั้ง ๑ ปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ทางกระทรวงเกษตรฯ ตั้งให้ปฏิบัติดังนี้
 คือ ก. ไม่ยอมให้มีการจับจองอีกต่อไป ข. ที่ดินที่ยังไม่ได้จับ
 การขอให้ล้อมดินและทำงบประมาณบัญชีเพื่อจะขอต่อไป ระหว่าง
 นี้ให้ราษฎรทำนาไปจนถึงฤดูทำนา ปีพ.ศ. ๒๔๗๒ ค. ที่ดินที่รัฐบาล

ขอโอนแด่ภรรยาให้ราษฎรออกจากที่เดียว ๒. วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ ราษฎรมีรายชื่อเกือบ ๓๐ คนในบังคับเปิดได้ ยื่นคำร้อง ต่อศาลฯ ขอให้ได้อยู่ที่เดิมต่อไป โดยอ้างเหตุผลว่า ก. เงินที่ รัฐบาลจะให้ ไม่พอเป็นทุนไปประกอบอาชีพ ข. การย้ายไปอยู่ถิ่นอื่นซึ่งไม่ใช่ถิ่นของตนย่อมได้รับความเดือดร้อนในเรื่องอาชีพ โดย ราษฎรเจ้าของ ที่ดิน บังคับเขาได้ ค. เสียขายถาวรวัตถุและ ปุ๋ยนัยสถาน มีวัดและอุโบสถ เป็นต้น และคำร้องทำนองเดียวกัน ราษฎรอีกคนหนึ่งมีจำนวน ๓๓๘ คน ได้ยื่นมายังเทศบาล ต่อมาทาง จังหวัดได้ถกปัญหาพิจารณาในเรื่องเงินค่าชดเชยในการรื้อถอนอีก ได้ ประชุมราษฎรชี้แจง และในที่สุดได้ปราณีประนอมตกลงกันกับราษฎร โดยเพิ่มเงินค่ารื้อถอนขึ้นอีก รวมจำนวนทั้งหมด ที่กำหนดให้ใหม่ เป็น ๑๗๕,๑๑๕ บาท ค่าเพิ่มขึ้นอีก ๓๘๕ บาท และผ่อนผันกำหนดเวลาออก ไร่ให้คืนเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔ ทั้งนี้โดยราษฎรขอร้อง เรื่อง ยื่นคำร้องขออยู่ในบังคับต่อไป ปรากฏว่าได้ถึงที่สุดแล้ววณายฎีกาคือ พระเจ้าอยู่หัว แต่ทรงยกฎีกานั้นเสีย ราษฎรได้รวมกันร้องขึ้นใหม่ อีกในวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ ขอเพิ่มจำนวนเงินค่ารื้อถอนขึ้น อีก ได้แสดงบัญชีจำนวนเงินที่ประสงค์ด้วย คณะกรรมการชุดใหม่ ได้พิจารณาเห็นว่า จำนวนเงินตามที่ได้ออกให้ไว้ ครองที่ ๒ นั้นสมควร แล้ว และกำหนดเวลาไม่ควรรขยายให้เกินไปกว่าเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔ อีก ทางมณฑลได้ส่งไปตามความเห็นของกรรมการนี้ ๓. ได้

มีราษฎรได้รับเงินชดเชย แล้วอพยพ ออกไปตามข้อตกลง ไว้กับเจ้าพนักงานประมาณ ๓๗ ราย นอกนั้นไม่ออก รัฐบาลจึงได้จัดการฟ้องร้องชน ๓ ราย คือ นายฮัก บาดเตียร นายโหด แซ่ฮึง นายฮ้อย ปาเวียน เพื่อให้เป็นตัวอย่าง จำเลยโดยยอมความต่อศาลๆ ได้บังคับจำเลยให้ ออกจากเขตต์ บังตามฟ้อง จำเลยคงอยู่ในบึงต่อไป ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล และในต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้เกิดกบฏเปลี่ยนแปลงการปกครอง พวกราษฎรโดยนายฮักเป็นหัวหน้า ได้ยื่นคำร้องขออยู่ในเขตต์ บังต่อไปอีกมายังคณะราษฎร รัฐบาลในขณะนั้นได้สั่งให้ตั้งการรับได้ไว้ คราวหนึ่งก่อน และได้ตั้งให้ หลวงชำนาญนิติเกษตร หลวงอรุณกิตติการ หลวงจุลชีพพิชชากร เป็นกองการพิเศษชนไปนครสวรรค์เพื่อพิจารณาเรื่องนี้ คณะกรรมการพิจารณาแล้วทำรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐบาลให้ ปฏิบัติการดังนี้ คือ ก. ผู้ทศาคได้คดีอื่นและบังคับจับได้แล้ว ให้เป็นไปตามคำสั่งศาล ให้ยกคำร้องของผู้ร้องประเภทนี้ ข. ผู้ร้องที่ได้รับเงินชดเชยแล้ว อพยพไปแล้วกลับมาร้องอีก ไม่ควรพิจารณาอีก ควรยกคำร้องเสีย ค. สำหรับผู้ร้องประเภทที่ยังไม่ยอมออก และยังมีได้รับเงินชดเชยไปนั้น ควรพิจารณาเพื่อช่วยเหลือ ความเดือดร้อน โดยผ่อนผันกำหนดเวลาออกไปเพียงสิ้นเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยมีเงื่อนไขว่า ๑. ไม่ปลูกบัวเพิ่มเติมจนจากที่ปลูกไว้แล้ว นอก และเมื่อออก

ของรถถนนบดทุบได้ ไปทั้งสิ้น ให้คำรถถนนและคำชดเชยโดยจำ-
 นวนอันสมควร การกำหนดคำชดเชยให้ใช้ วิชาตั้งอนุญาโตตุลาการ
 ที่ฝ่ายรัฐบาลตั้งขึ้น ณะตั้งกันฝ่ายละเท่ากันแล้ว ให้ผู้ที่ใครบดแต่งตั้ง
 ทั้งสองฝ่ายเลือกตั้งคนกลางเข้าณะตั้งด้วยอีกคนหนึ่ง พิจารณากำ-
 หนดคำรถถนนและคำชดเชย เพื่อชดเชยกันการไม่ตั้งผู้แทนของตน จึง
 ให้กำหนดเวลาให้ตั้งผู้แทนขึ้นมาภายในเดือนกรกฎาคม มิฉะนั้นรัฐ-
 บาลจะไม่รับพิจารณาคำชดเชยให้ ัง. ในเรื่องถ้อยคำใหม่ให้
 อยู่ในหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด จัดทำตามประสงค์ของราษฎรที่
 ถูกข่มขู่ให้อยู่และทำกินแทนที่เดิมต่อไป ตามเงื่อนไขของระเบียบ
 แบบแผนในราชการ รัฐบาลได้ตั้งให้จัดการตามรายงานของกรรม-
 การพิเศษโดยเคร่งครัด ๕. ต่อมาปรากฏว่าราษฎรไม่ยอมตั้งผู้แทน
 ของตนมาทำความตกลงกับรัฐบาล รัฐบาลจึงได้ดำเนินการฟ้องร้อง
 ต่อไป เมื่อพ้นกำหนดการผ่อนผันในวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖
 ราษฎรพวกนี้ได้ยื่นคำร้องมายังพระยาพหลฯ นายกรัฐมนตรี ขออยู่
 ไปบึงบรเพ็ดและทำการปลูกบดต่อไปอีก ในวันที่ ๓๓ กันยายน นายก
 ฎมนตรีได้ตอบไปว่า ไม่มีหนทางจะผ่อนผันให้ ได้ดียิ่งไปกว่าความ
 เห็นของกรรมการพิเศษที่ได้พิจารณาไปแล้ว ราษฎรได้ออกไปบึง
 ราษฎรที่เหนือ ขอสมัครกำหนด เวลา ออก ต่อไปอีก จนถึงเดือน
 พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เจ้าพนักงานให้ทำหลักฐานต้นฉบับได้ ใน
 เดือนพฤศจิกายน นายเรือง แก้วนิม นายเทียบ ทับเขียม กับพวก

หน้าในตำแม่หน้า และในเมื่อเวลาน้ำลด น้ำก็ตกลงเร็วช่วยสาม เหลือ
 น้ำซึ่งอยู่แต่ในตัวบึงและลูกหนองซึ่งมีทั้งหมดราว ๕๒ ลูก และส่วน
 มากไม่ติดต่อกัน และยังถึงในฤดูแล้ง น้ำของลูกหนองบางลูกก็
 แห้ง พืชทางสองฝั่งของบึงบรเพ็ดหรือโดยรอบของบึง คำนึก
 เห็นของบึงวัดจากขอบบึงออกไปประมาณ ๓๐๐ เส้น เป็นป่าพงแสม
 ป่าพวงระกำ และป่ากระทุ่มประปราย และจากทางรถไฟไปทางทิศ
 ตะวันออกจนถึงเขาพนมเค็ก และจากเขาพนมเค็กออกไปทางทิศตะวัน
 ออกอีกประมาณ ๓๐๐ เส้น และทิศใต้ของบึงบรเพ็ดจากขอบบึงออก
 ไปประมาณ ๕๐ เส้น บ้าง ๓๐๐ เส้นบ้าง เป็นป่าพงเช่นเดียวกับทาง
 ทิศเหนือ (๒) ภายในเขตที่กล่าวในข้อ ๓ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕
 ซึ่งกรมสำรวจป่ากรได้เข้าควบคุมดูแลบึงบรเพ็ดมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๕๘
 เป็นเวลา ๓ ปี ซึ่งกรมสำรวจป่ากรได้จัดตั้งเจ้าพนักงานในกรมสำรวจ
 ครอบงำไปทำการสำรวจตรวจทำแผนที่กับเขตของบึงครั้งหนึ่ง ไม่
 ปรากฏว่ามีราษฎรทำนาหรือทำการเพาะปลูกอย่างอื่น ๆ เป็นหลักฐาน
 เพียงแต่ได้ความว่ามีราษฎรได้ทดลองทำนาอยู่บ้างมีหนึ่งสองบักต้อง
 เลิกไป เหตุที่ทำนาและทำการเพาะปลูกอย่างอื่นไม่ได้ เพราะพนักม
 ประเทศในบริเวณนั้นถึงฤดูน้ำเห็นอหุลากได้ท่วมตามพื้นที่ทั่วไปถึงรวม
 ๕ คอกถึง ๖ คอก และซึ่งอยู่เพียงราว ๒ เดือนแล้วก็ดับตลงโดยรวดเร็ว
 ก่อนที่กระทรวงเศรษฐการเริ่มจัดการสร้างประตูน้ำในบึงบรเพ็ด
 ไม่เคยปรากฏว่ามีราษฎรขอจับจองที่ในบริเวณนั้นเพื่อทำนา ปรากฏ

ตามคำอธิบายของเจ้าหน้าทได้กระทำมาตั้งแต่คนกม ซึ่งข้าพเจ้า
 นำมาแต่เดิม ปรากฏว่าเดิมแผนกเบณฑงข้าพเจ้าได้พูดไวเมอกยแต่
 มาภายหลังที่รัฐบาลรับรองในดกมทตคนานน เนื่องจากเหตุทำคน
 นนเอง นาทเคยลงเรื่อถดถองชวบาง เมื่อนานบเขามาพนทนนกชก
 จะชชน ราชฎรก็เข้าไปทำนบบ้าง อะไรบ้าง ซึ่งแต่ก่อนนข้าพเจ้า
 ก็ดืมไม่ทราบว่ การที่ปล่อยปลดระเดยให้ทนนจะเป็นเพราะเหตุใด
 แต่ความปรากฏชัดว่ การททนนเองมาจากว่ การที่รัฐบาลทำ
 นโยบายที่จะจคบบรเพ็ดให้เป็นบอที่จะชงปลดสำหรับดัมไฟล (Supply)
 แก่ราชฎรทงทมนนเอง

ทำการแทนประธานสภา ถัดว่ ก็นจะอภิปรายกันต่อไป
 ควรพกนกอนเดยทหนึ่ง

พักประชุมเวลา ๓๗.๓๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๓๗.๐๐ นาฬิกา

ทำการแทนประธานสภา ถัดว่ บัดนี้จะได้ดำเนินการประ
 ชุมต่อไปตามระเบียบวาระที่ ๓

นายสงว่ ศรีวิโรจน์ ผู้แทนราชฎรจังหวัดคดพนบุรี ถัดว่
 เรือของนข้าพเจ้าจำเบนจะตองชอชอภิปรายต่อไป คือเรือของการตั้งฉนวนพันช
 ปลดในบึงบรเพ็ดน เมื่อนข้าพเจ้าเบนผู้แทนราชฎรจังหวัดคดพนบุรีกับบรช
 ว่ เรือของนข้าพเจ้าได้ทราบความจริงมาแต่เดนนว่ เรือของนมชชเท็จจริง

เป็นประโยชน์มากที่ข้าพเจ้าจะได้นำข้อความเท็จจริงมาเรียน คือรัฐบาลและท่านสมาชิกทั้งหลายให้ทราบ คือเมื่อได้ฟังท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการอ่านถึงรายงานความเป็นไปของเรื่องบึงบรเพ็ดตั้งแต่ต้นจนจบแล้ว กระทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกแน่ใจว่าข้อความตามนั้น ได้มีข้อความเคลือบแฝงความจริงของเจ้าหน้าที่ชนเคม้อยเจ้าหน้าที่ชนเคมจะเป็นโดยไม่ทราบความจริง หรือปกปิดความจริงนั้นอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๒ ประการนี้ คือในเรื่องการส่งมอบพันธุ์ปลาในบึงบรเพ็ด ตามแนวความคิดที่ดีของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็เห็นว่าควรจะส่งมอบพันธุ์ปลา แต่ในการส่งมอบพันธุ์ปลานั้น ก็เป็นการควรที่จะรักษาประโยชน์ของราษฎรทั่ว ๆ ไปตามสมควร ไม่ใช่ว่าจะเห็นแต่ประโยชน์ส่งมอบพันธุ์ปลาแล้ว ก็จะดำเนิน เป็น การทำลายสถิติ ของราษฎรทั่ว ๆ ไปทั้งหมด เพราะเหตุว่า สภาพของบึงบรเพ็ดเป็นบึงอยู่โดยฉะเพาะ ที่พื้นที่ ต่อจากบึงบรเพ็ด ออกไป เป็น ที่ราบ ตุ่ม สุ่มคอ ทำนา ราษฎรที่ไ้รับความกระทบกระเทือนในเรื่องนี้ ไม่ใช่แต่จังหวัดนครสวรรค์เท่านั้น จังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดเพชรบุรี ที่มาทำนา โดยมากได้รับความกระทบกระเทือนเค็ดครันจริง ๆ อย่างที่ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ ได้กล่าวมาแล้ว การทำนายนานข้าพเจ้าก็เห็นว่าท่านคนหนึ่ง ในเบื้องต้นที่เคยทนายทนนได้เกิดขึ้นไม่ใช่เพราะเหตุว่าเจ้าพนักงานไปจัดการ ในเรื่องการส่งมอบพันธุ์ปลา ที่นา

เกิดขึ้นเพราะทางรถไฟ มีทางรถไฟ และถมถนนไปทางแม่น้ำ
 แล้วเป็นเหตุให้ ทิศคนคอนนั้นน้ำไหลช้า เพราะเหตุว่าทางรถไฟขุด
 ได้ นอกจากนั้นน้ำนานและน้ำแข็งไหลมากระทบกันแล้ว ทำให้น้ำ
 ไหลช้า นาทนเหมาะแก่สภาพเป็นนาตม คือเป็นนาหว่าน เรามิพินิจ
 ชาวบางซระนัคจะหว่านทำได้ เช่นชาวสละดอยเป็นคน เพราะฉะนั้น
 ในเรื่องน้ำมากจึงไม่เป็นปัญหาในเรื่องการทํานา แต่การที่ราษฎรได้
 เริ่มทํานาไม่นานหาใช่เพราะเจ้าพนักงานไปเริ่มจัดการตั้งดอนพันชุปดา
 ไม่ ในเรื่องนี้ได้ทํามาก่อน ชาวเจ้าชอยนยันทักเดียวในชอน เพราะ
 เหตุว่าเรื่องทศวรรษการ ซึ่งเป็นกระทรวงเกษตรธิการเก่าในสมัย
 นั้น เขาไปเกี่ยวข้องกับเรื่องพันชุปดา หาได้บอกกระทรวงมหาดไทย
 ไม่ ตรงไปถึงทศคนบันชานาเขตที่ตั้งดอนพันชุปดาก็เคย ทศคน
 เกิดทะเลาะกัน ขณะนั้นพระยามหินทรเทศานุวัตรเป็นเทศาภิบาล พระยา
 มหินทรเทศานุวัตรเคยขอรองเจ้าบอกว่า ท่านควรจะเป็นหัวหน้า
 ราษฎรช่วยเหลือในเรื่องนี้ แต่เขาพเจ้ากนังเดีย การตั้งดอนพันชุปดา
 ก็ควรตั้งดอนในบึงหรือให้ทางบึงโดยมีเขตคั้นเพราะ แต่แทนที่จะเป็น
 เช่นนั้นกลับมีประกาศของกระทรวงคลัง ขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ทรวงเศรษฐกิจการประกาศของกระทรวงพระคลังเมื่อเดือนกรกฎาคม
 พ.ศ. ๒๔๗๑ ประกาศกระทรวงคลัง กระทรวงตั้งดอนพันชุปดาครอบงำ
 ที่ดินของราษฎรเกี่ยวเข้าไปในเขต อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง
 อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง
 อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง

แดนไร่ ราษฎรเหล่านั้นได้ขายทรัพย์สินสมบัติของตนจากเมืองได้ ไปลง
 ทุนตั้งรอนทำมาหาเลี้ยงชีพ เมื่อถูกทางราชการใช้อำนาจบังคับว่านั้น
 ขอให้ท่านทั้งหลายคิดว่าท่านจะเดือดร้อนหรือไม่ ราษฎรจะกดขี่
 เนื้อประคาคัดเคียดคร้อนมาก และราษฎรเหล่านั้นร้องให้ไปตามกัน
 แล้วยังจะต้องเช็ดน้ำตาอยู่ในแดนนี้ ความจริงไม่ใช่ว่าเขาไม่เคารพ
 กฎหมาย แต่เป็นการเดือดร้อน เป็นภาวะอันสุดแสนที่จะทนทานได้
 ค่อยชยหลังไม่ไหว เพราะเหตุว่าได้ทำลงเป็นนาแล้ว เมื่อครั้งรัฐ-
 บาลสมัยพระยามโนฯ ก็เหมือนได้ข่าวว่าจะขยับวันเขตต์ โกลด์เข้ามา
 บ้าง แล้วยกเงินเหนืกนาตั้งแดนไร่ ถ้าทนายราคาไร่ละ ๒๐ บาท นา
 ตั้งแดนไร่ควรจะเป็ราคาเท่าไร เมื่อกระทรวงการคลังประกาศเขตต์
 แนวนั่งจนพันธุ์ปลูกกันที่คนในป่าและกินที่นาหมดเช่นนั้น นอกจากจะ
 ไม่ได้ผลในการตั้งจนพันธุ์ปลูกแล้ว เจ้าหน้าที่ทางฝ่ายมหาดไทยไม่
 ยอมอดทนหนึ่งสิ่งสำคัญที่จะให้แก่เจ้าของที่นา เจ้าของที่นามีนาอยู่
 จะไปซื้อขายก็ไม่ได้ จำนองก็ไม่ได้ ขายฝากก็ไม่ได้ เปลี่ยนมือ
 อะไรก็ไม่ได้ บางทีก็ต้องถกขมิได้โดยอำนาจเจ้าหน้าที่ นั้นแหละเป็น
 ความเดือดร้อน ถ้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่า เห็นด้วยในการ ตั้งจนพันธุ์
 ปลูก แต่ว่าการตั้งจนพันธุ์ปลูกนั้นขอให้ทำตามสมควร และรักษา
 ประโยชน์ของราษฎรบ้าง เรารู้งอกอยู่แล้วว่า ชาวนาเป็นกระดูก
 ดินหลังของประเทศ ขอจงควักให้ตี การที่ไม่มองผู้อื่น หลบตา
 คตุนที่นาเขาไว้ เขาก็ต้องเดือดร้อน ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่จะต้อง

ฉันทย์ในชั้น ข้าพเจ้าขอให้รัฐบาลคำริใหม่ และขอให้ดำรงจ
 กัใหม่ให้แน่นอน และควรกำหนดเขตที่ตั้งวงพันธูปถาให้แคบเข้า
 มา เพราะเหตุว่า ดุ่มทคนแถอนั้น จากกรุงเทพ ฯ ขึ้นไปแถอ ข้าพเจ้า
 รับรองว่าทคนในบริเวณ ๓ อำเภอ นั้นเบทคนดมคอรเบททนาอย่างค
 ของประเทศสยามทีเคยอ เพราะ นาทวงนี้ ไทลมากระทบกันอย่างท
 ข้าพเจ้าได้ เรียนมาแถอ และการทข้าพเจ้ากรวมเรียนมานั้น ประ
 โยชน ในรคอกนก็คอรขอให้รัฐบาลกำหนดเขตค ให้ตั้งเข้ามา ไม่จำเป็น
 จะคองเด็กดมน โยบายการตั้งวงพันธูปถา แต่ขอให้ระวง ประโยชน
 คอกทนาของราษฎรทเคยอรอนอยู่ตามดมคอรเท่านั้น

หตวงฉรณคปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัด สกถนคร กถ่าวถ่า
 ข้าพเจ้าขอประทานโทษทีจะชอกรวมเรียนท่านผู้ เป็นประทานถ่า ชอ
 ไปรคระวงถ่า ดมาชคกค รัฐบาลกค อภิปรายในรคเทจจวง เพท
 ทีข้าพเจ้าได้ฟังมาโดยมาก ไม่ได้อภิปรายในโยบายของรัฐบาลเลย
 แถออีกรคหนึ่ง ข้าพเจ้าขอตั้งฉรณคไม่ให้ท่านรัฐมนตรวถ่าการกระ
 ทรอง เศรษฐการ นำบุคคลคนใดคนหนึ่งเข้ามาอภิปรายในสภา ฯ น
 เพราะฉนั้นข้าพเจ้ากคดมคอรจะนำเขาเพอนของ ข้าพเจ้าท รุเหตุการฉน
 แถอกฎหมายมาอภิปราย ข้าพเจ้าไม่ยอมให้ นำบุคคลผู้หนึ่งผู้ใด
 เข้ามาอภิปรายในสภา ฯ นี้ ถ้าไม่เช่นนั้น แถอ ข้าพเจ้าก็ จะนำเพอน
 ของข้าพเจ้ามาอภิปรายแทนได้ ข้าพเจ้าจะชออนุญาตท่านประทานนัจ
 เพอนของข้าพเจ้ามาอภิปรายแทนด้วย

นายสัตย์ดี ยูวะเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว
 ว่า ตามที่สมาชิกได้อภิปรายมาแล้วบางคน และท่านรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงเศรษฐการได้อภิปรายมาแล้ว ท่านเจ้ายังก็คิดว่ามีความ
 เข้าใจผิดอยู่บางอย่าง ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการอภิ-
 ปรายเฉพาะในเรื่องพวกที่ทำบ่อในเขตบึงบรเพ็ด เพราะดำหรับ
 ชื่อนั้นไม่มีปัญหาแล้ว ข้าพเจ้าขอเรียนให้ทราบเสียแก่คนว่า ชื่อนั้น
 ไม่ต้องเอามาพูดอีกต่อไป เพราะว่าข้าพเจ้าเห็นพ้องในเรื่องที่จะ
 ต้องรับได้ออกไป เพราะเหตุว่าเงินในเรื่องบึงบางไม่สมควรที่ใคร
 จะมั่งรรมดีก็ได้ ตามกฎหมายมีอยู่แล้ว ถ้ามีเช่นนั้นแล้วจะทำให้
 พวกนั้น ถิ่นปลา ด้มาย แต่ดำหรับพวกบึงบรเพ็ดที่เพาะพันธุ์ปลา ที่
 ประกอบอาชีพ และจอดแพจับปลานั้น เป็นอันหมดปัญหาแล้ว ใน
 เรื่องที่ข้าพเจ้าเสนอนั้นก็ได้เกี่ยวข้องกับ และอีกประการหนึ่ง
 สมาชิกบางท่านเข้าใจว่าข้าพเจ้าจะให้เลิกถ่มพินนโยบายในเรื่องเพาะ
 พันธุ์ปลานั้น ข้าพเจ้าได้เรียนมาให้ทราบแล้วว่าไม่มีความประสงค์
 อย่างนั้น ความจริงเท่าที่พูดว่า ถ้าแม้ว่ารัฐบาลไม่ดำเนินการจะแก้ไข
 ความเดือดร้อนของเขาได้ ก็ให้เลิกถ่มนโยบายเสียดีกว่า เป็นการพูด
 ประชดให้เท่านั้นเอง ความจริงข้าพเจ้าได้คิดเห็นมาแล้วว่า รัฐบาล
 ควรจะคิดอย่างไรบ้างในเรื่องนี้ ซึ่งข้าพเจ้าได้พยายามเรียนมา
 ข้าพเจ้าขอความกรุณาได้ โปรดฟังอีกสักนิดหน่อย คือข้าพเจ้าคิดทุก
 อย่าง ๑. รัฐบาลอาจจะถือเอาความสงบ คือคงปล่อยกรรมนั้นไว้

ตามเดิมโดยไม่พิจารณาอย่างใดต่อไป แต่ถ้าวรัฐบาลคณะหนึ่งของเมือง
 เขานโยบายสงบแก่กรณีนี้ต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอเรียนต่อ คณะ
 ชวนาเขตต์ บังบรเพ็ดเห็นจะตกอยู่ในดีภาวะสุดแต่จะทนได้ เป็นอัน
 แท้ ๒. รัฐบาลอาจเด็กดัมแมนโครงการนี้เพราะพันธูปถาไปเขตต์
 บังบรเพ็ดคนเดียว แต่การจะเป็นดังอำนาจเหมาะไม่ เพราะได้กล่าว
 มาแล้วว่า ได้ลงทุนก่อสร้างไปแล้วถึง ๖๐๐,๐๐๐ บาท และเพิ่มเงิน
 เคื่อนค่าใช้สอยบัตระหมื่นต่อหมื่นเรื่อยมาจนบัดนี้ จำนวนเงินที่ก่อ
 เป็นด้านชนแดด การที่จะมาเด็กดัมเดียง่าย ๆ ก็กระไรอยู่ รัฐบาลก็
 ไม่น่าจะเลือกเอาวิธีตามนัยแห่งประการที่ ๒ นี้ ๓. รัฐบาลชชนบทจะ
 กำหนดนโยบายการบำรุงพันธูปถานต่อไป แต่ถ้าหรับนัยรัฐบาลจ
 ต้องทนความเหนื่อยยากบากบั่นฝ่าอุปสรรคต่อไปอีกหลายประการ
 เช่น ก. ก่อนอื่นรัฐบาลจำต้องหาทางลดรายจ่ายลง เพราะเท่าที่
 ปรากฏในสถิติ พ.ศ. ๒๔๗๕ ต้องจ่ายค่าเงินเคื่อน ๒,๓๖๐ บาท ค่าใช้
 สอย ๖,๓๗๓ บาท ๕๔ สตางค์ เป็นเงินที่จะต้องจ่ายประจำปีถึง ๘,๕๓๓
 บาท ๕๔ สตางค์ พ.ศ. อื่น ๆ ที่แล้ว ๆ มาข้าพเจ้าทราบว่ายังมากกว่า
 หลายเท่า ทุนเดิม ๖๐๐,๐๐๐ บาท ถ้ารวมเงินเคื่อนค่าใช้สอยเข้าอีก
 บัตระหมื่นบาท ไม่ช้าก็ถึงล้านบาท ต้องล้านบาท ปลายจึงจะมีสักคร
 บงก็มีจำนวนล้านเหมือนกัน เพราะฉะนั้นคิดดูอย่างง่าย ๆ ก็ตกตัวละ
 ๓ บาท ยิ่งนานก็จะต้องยิ่งแพงจนตามที่เขาใจกัน การที่ปลาดูกด
 ก็จะเป็นประโยชน์เพียงบำรุงชนต่างชาติที่คนอำนาจการค้าขาย ซึ่ง

แห่งทางรถไฟสายเหนือ ในท้องที่อำเภอปากน้ำโพ ตรงทิศใต้กับ
 ทิศตะวันออกต่อกัน เดี่ยวตามแนวเขตต์ของทางรถไฟฝ่ายทิศตะวันตก
 ขึ้นไปทางทิศเหนือถึงสถานีรถไฟ ฝ่ายทิศตะวันออกขึ้นไปทางทิศ
 เหนือถึงสถานีปากน้ำโพ ตรงหลักกิโลเมตรที่ ๒๕๑ และจากตรง
 ตรงออกไปถึงท่าเรือสถานีปากน้ำโพ แล้วเดี่ยบบตามฝั่งด้านแม่น้ำ
 ขึ้นไปทางทิศเหนือ เดี่ยวไปตามฝั่งตะวันออกของลำคลองบางปลากด
 ไปจนเขตต์ทางรถไฟ แล้วเดี่ยบบตามเขตต์ทางรถไฟข้ามคลองบาง-
 ปลากดไปถึงหลักกิโลเมตรที่ ๒๗๒ ในท้องที่อำเภอชุมแสงเป็นหมค
 เขตต์ทางคานเหนือ คานทิศเหนือจากหลักกิโลเมตรที่ ๒๗๒ คัดเส้นทาง
 ตรงไป และข้ามคลองบางปลากด ไปทางทิศตะวันออกผ่านบ้านหอม
 บ้านไร่ขวาง บ้านคางจันทา และต่อจากบ้านคางจันทาไปอีกประมาณ ๘๘
 เส้น ถึงหลักกิโลเมตรเป็นสุดเขตต์ทางทิศเหนือ ฝ่ายตะวันออกซึ่งอยู่ใน
 ท้องที่บางหนองวังนก อำเภอท่ากระโก ทิศตะวันออกจากหลักเขตต์
 ตรงที่สุดของ ๘๘ เส้น หักมุมลงมาทางทิศใต้ ผ่านบ้านด้ายดำโพ บ้าน-
 เนินลาด เดี่ยวป่าไม้เบญจพรรณ บ้านเขาพนมรอก บ้านเขามอชัย วัด
 ท่ากระโกถึงหัวถนน ตรงหลักกิโลเมตรเป็นสุดเขตต์ทิศตะวันออก ฝ่ายใต้
 ในท้องที่อำเภอท่ากระโก คานใต้จากหลักเขตต์ตรงวัดหัวถนนคัดไปทาง
 ทิศตะวันตก ผ่านบ้านดงกัก บ้านหนองทราย บ้านพระนอช บ้านหัว
 ดง บ้านไร่ บ้านป่าแดง บ้านคางมะเถด ถึงหลักกิโลเมตรที่ ๒๖๖
 บรรจบรอบเขตต์ห้องห้ามทางทิศตะวันตก เพราะฉะนั้นจึง

คักหน้าจริงแต่ก็ค้องหาทางปรานีประนอมจักช้อหรือชดใช้ค้ำรอดอน
 หน่าให้ยู่ใหม่คักยวีโรใด ๆ จะปด้อยคานบุญคานกรรม ร้องทักชักัน
 เท้าไร อย่างใด ก็คอบโถดเถดเถยทำนองคุดายหาคอวไม่ ถึงจะ
 บำรุงประโยชน์มหาชนก็ค้องไม่ทำดายประโยชน์เอกชน เพราะมหาชน
 ก็ค้องมาจากเอกชนน้นเอง ง. นอกจากรัฐบาดค้องโค่วคองแก่ไร
 อุปสรรคในช้อ ก. ข. ค. แล้วยังค้องผ่อนผันการจับคักหน้าในทำด
 ก็ไม่อาจยังผลได้จริง พอให้เห็นว่าที่โคจ่าเป็นค้องห้ามจริง ๆ นอก
 จากจะโคจ่าคองให้ราษฎรออกไปให้พ้นเดยเดยทีเดยอ น้นเหตุจ้งจะ
 ไม่ค้องผ่อนผันชอน

พ.ร.ค. พระยาศรัยทชเด้น ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เศรษฐการ กถ่าดว่า ช้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้กถ่าดมาคัง
 เทกต้นเดยว่าเป็นเรื่องทีมาของรัฐบาลเท่า ดงอนปัญหาในเรื่องทีว่าน
 เกิดชอนก่อนด็กมีการเพราะหันรูปดำนหรือไม่ เท่าทีข้าพเจ้าดอบดงอนได้
 ความ ทงมีแผนทีนำมามาแสดงให้ก่านคุด่า เมื่อครั้งเซอร์เวย์ ครั้งแรก
 พนทีในบริเวณน้นเป็นป่าพะเท่านน ไม่มีการทำนาเดย เมื่อพนทบริบูรณ์
 ชอนคักการทำให้ทำนบนเอง จึงมีราษฎรจ้งมีราษฎรรุกเข้าไปทำนา โดย
 เหตุนี้ทางฝ่ายปกครองจ้งไม่ยอมออกใบหนังสือด่าคักให้ แลจะอีก
 ประการ หนึ่งในการทีทำนกถ่าดว่าควร ดงอนพนทีปดำนได้ดงทงมมาก
 มายน้นเป็นคความจริง ขอให้เร่วใจว่าในการทีรัฐบาลจะบำรุงเพื่อ
 ประโยชน์ของราษฎรน้น ไม่จ่าเป็นเดนมอไปที่จะค้องด่าดงทงนไปเดยจจะ

ต้องให้ ได้ประโยชน์มาโดยตรง ข้าพเจ้าจะชักชวนอย่างให้ท่านฟัง ใน
 การวิฤกษ์กระจายเสียงเป็นต้น รัฐบาลขาดทุนทุกปี แต่ทำไมรัฐบาล
 ก็ผันทนที่จะทำการเช่นนั้นต่อไป การนำรุงพันธุ์ปลาดุกเช่นเดียวกัน
 มิได้ หมายความว่าปลาดุก อยู่ในบ่อนั้นจะ มาขายตัวละบาทสองบาทนั้น
 อย่างที่ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์กล่าว เราประสงค์จะแพร่พันธุ์
 ปลาดุก ให้ราษฎรได้รับพันธุ์ปลาดุกมากขึ้น ท่านจะปฏิเสธไม่ได้โดยว่า
 เวลานี้กับเวลาก่อน หนึ่งบรรเพศปากน้ำโพ ปลาดุกมากขึ้นหรือน้อยกว่า
 แต่ก่อน ส่วนราคานั้นก็เป็นราคาตามธรรมดาเอง รัฐบาลที่นำรุง
 ในแง่ นี้ ไม่ใช่คิดที่จะหากำไรโดยตรง เพราะฉะนั้นในการที่ลงทุน
 แล้ว จะเป็นคุณประโยชน์อันมากแก่ราษฎรแล้ว รัฐบาลยอมสละ
 ในเรื่องนี้ได้ อีกประการหนึ่งในการที่ท่านกล่าวว่ามีกำไรในเขต
 หองห้ำนั้น ถ้าหากว่าไม่ต้องอาศัยน้ำนั้นแล้วก็ทำได้ อันนี้ข้าพเจ้ามี
 หลักฐานประกอบให้ท่านฟังได้ว่า ในเมื่อ พ.ศ. เท่าไรข้าพเจ้าจำไม่
 ได้ แต่ได้ทราบเรื่องในขณะรัฐบาลจะทำประตูน้ำเพื่อกักน้ำให้เดิน
 ไปตามคลองประโดงของ สกม.นั้น เวลานั้นรัฐบาลเริ่ม ระบายน้ำ
 พวกที่รุดเข้าไปทำนายนั้นว่าอย่าให้ระบายน้ำเลย นานจะเดือนเศษหมด
 อันนี้รัฐบาลก็ยอมผ่อนผันให้ คนกั้นน้ำบางส่วนเดียวหายฟังไป เสีย
 เงินไปหลายพันบาท ถึงกระนั้นก็ดี รัฐบาลก็ยอม นีเป็นเขตชลประทาน
 สันนั้นว่า ถ้าไม่ใช้น้ำนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็ใช้ไม่ได้ มีหลักฐานยืนยันด้วย
 ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือพิมพ์เทศาภิบาลมณฑลอยุธยาให้ท่านฟัง

“ ศาสดาภิบาลมณฑลอยุธยา

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณชยาธิราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงมหมาทปรังษาลิศจักร

ด้วยได้รับใบบอกจากจังหวัดนครสวรรค์ ท ๓๓๕๓/๒๕๖๓ ลง
วันที่ ๒๕ เดือน... ว่าพื้นที่นาฝั่งตะวันออกทางรถไฟสายเหนือในท้องที่
อำเภอชุมแสง ประมาณเนื้อที่ ๗๖,๐๐๐ ไร่ กำลังจะขาดแคลนน้ำ
หล่อเลี้ยงต้นข้าว ถ้าไม่รีบทำประตูน้ำของบรเพ็ดกักกั้นน้ำไว้ช่วย
เหลือต้นข้าวแล้ว จะเกิดภาวะเสียหายมาก มีข้อความหลายประการ
แจ้งตามใบบอกจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้ส่งดำเนินมากรมเวียน
พร้อมกับใบบอกกันแล้ว

เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขอกรมเวียนมาเพื่อขอประทานความ
ดำริ ว่าจะมีทางช่วยเหลืออย่างไรได้บ้าง ถ้าช่วยเหลือได้ ก็ขอได้
โปรดช่วยด้วย เพราะเป็นประโยชน์แก่การบำรุงการทำนามาก อยู่
หรือจะโปรดประการใดขอได้ โปรดโปรดตั้งเป็นการด่วน

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด
(ลงนาม) พระยาจินดารักษ์
ทำการแทนสมุหเทศาภิบาล
ประทับตราประจำตำแหน่งมาเป็นสำคัญ”

ทางราชการ ก็ได้ ผอนผันตัวที่ข้าพเจ้าได้อธิบายให้ท่านฟังแล้ว
ท่านปัญหาที่มีอยู่ว่าเท่าที่ข้าพเจ้าได้สอบถามได้ความจริงตามแผนที่และ
ตามหลักฐานที่มีอยู่ในเวลานี้ แผนที่ครึ่งเมื่อทำดึกก็จริงแรกกับ
แผนที่เดิยจนผิดกันไกล แผนที่ทำดึกมีปรากฏชัดเจน เมื่อท่านได้มาซัก
ผู้ใดอยากจะทำ ข้าพเจ้าก็จะให้ดูในบันทึก

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวต่อว่า
ข้าพเจ้าคนหนึ่งซึ่งได้รับรองถูกต้องนั้น แต่เท่าที่ข้าพเจ้าได้ ฟัง
อภิปรายกันมาแล้ว เห็นว่ายังกว้างขวางมากเหลือเกิน เพราะฉะนั้น
เราควรจะรวบรวมคิดลงไปว่าผู้เสนอมีความคิดเห็นอย่างไร และต้องการ
ให้ทำอย่างไร ให้กะทัดรัดเข้าหน่อย ถ้าเถียงกันอย่างไร ๓ วันก็ไม่จบ
เพราะไม่ทราบว่ามีคความประสงค์อย่างไร ต้องการอย่างไร ได้เถียง
กันไป ท่านรัฐมนตรีเศรษฐกิจก็แก้ ไป ท่านรัฐมนตรีเศรษฐกิจ
ยุ่งจนต้องหากคนมาช่วยอย่างนี้ลำบากมาก เพื่อตัดไม้ให้ท่านรัฐมนตรี
เศรษฐกิจลำบากก็จะต้องหาผู้ชำนาญมาช่วยในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขอ
เสนอให้ผู้เสนอออกมาตรง ๆ ว่าต้องการจะเอาอะไร มติของผู้เสนอ
อย่างไร จะยื่นเข้า บางทีจะจบลงไปได้ในวันนี้

นายสวัสดิ์ ฆูระเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวต่อว่า
ข้าพเจ้าขอมีใจท่านสมาชิกที่ได้รับรองมาชั้นหนึ่งแล้ว แต่ข้าพเจ้าได้ย
ใจที่จะให้ รับค่างนตงมติอย่างหนึ่งอย่างใดในขณะนี้ เพราะเหตุอันเรื่อง

นเบนความเดือดร้อนของราษฎรตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๐ มาจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๗
 ซึ่งเป็นเวลาสิบ ๆ ปี ซึ่งเราจะมาพูดถึงต้นเวลาตั้ง ๑๕ นาทีเท่านั้น ดู
 ไม่เป็นการสมควรเลย ที่รัฐบาลได้ทำไปแล้วไม่เห็นลุดลงไปในบ้านของ
 โทนเดี่ยเลย นอกจากราษฎรจะมาร้องทุกข์ ให้รัฐบาลเห็นอกเท่านั้น
 ข้าพเจ้าจะได้กล่าวให้ละเอียดจะขออย่างใดเป็นอย่างไร ถ้ารัฐบาลไม่
 ช่วยเหลือแล้ว อีก ๖ เดือนข้างหน้าคงจะหาชนกันว่าจะทำอย่างไร
 ค้างหาก เพราะฉะนั้นควรจะรอกันไปก่อนดีกว่า ที่รัฐมนตรี
 เศรษฐการบอกว่าคุณความเดือดร้อนของราษฎรไม่เป็นจริงเช่นนั้น ข้าพเจ้า
 ไม่เห็นพ้องด้วยเลย เพราะเหตุว่าคุณความจริงพวกที่โคกรวมสัตว์ในทนา
 นอกบึงบรเพ็ดมีใบเหยียบย่ำก็มี มีหนังสือซื้อขายซึ่งทำกรรมกรรม
 สัญญาที่มี มีประกาศจับของโดยรัฐบาลรับประกันแล้วก็มี ข้าพเจ้า
 จะนำมาให้ดูกันหลังก็ได้ เพราะฉะนั้นไม่น่าจะมากด่าดั่งนั้นเลย
 ความจริงที่คนเพ่งตชนเมื่อมีท่านบกหน้า นประการหนึ่ง ที่ราษฎร
 อยากจะให้เบ็ดหน้ามากกว่าจะให้เบ็ดหน้าที่ไม่เป็นความจริง เพราะใน
 เรื่องของประทานนั้น พอจะทราบกันได้ว่า พวกที่อยู่ไกล บึงก็บอกว่าไม่
 ไท่แล้ว ชาวฉนั้นต้องเสียหมด แต่ผู้ที่อยู่ใกล้ก็จะไม่พบ นั่นเป็นส่วน
 เดียว ยิ่งกว่านั้นน่าจะเป็นเพราะว่าเทศาอยู่ถึงอยุธยา ไม่ได้เคยเห็น
 ปากน้ำโพก็ไม่ได้ ซึ่งเรื่องเรียนเข้ามานั้นไม่ควรจะฟังทีเดียว ที่
 ข้าพเจ้าจะได้เรียนให้ทราบว่าคุณนครสวรรค์ ได้ทำเรื่องร้องเรียนมา
 อย่างไร ข้าพเจ้าจะได้เรียนให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง เรื่องความเดือด-

วอนของราษฎรเป็นททรมกันอยู่แล้ว ไม่ใช่ข้าพเจ้าผู้เดียวจะมุง
 เฟื่องก้อเริ่มขึ้น ความจริงราษฎรในบึงบรเพ็ดเป็นส่วนใหญ่ได้ละทุนจ้าง
 นายหน้าผู้เข้าใจ แดวกถึงทุนเดียวค่ารถที่เขาเรียกเอา และค่าอะไรคือ
 อะไรมากรุงเทพฯ เอาเงินเดียวแะที่เดียว นั้นเสียเงินไปมากแล้ว ร้อง
 ขอให้เปิดน้ำให้เกี่ยวข้าวได้เสียเงินมากแล้ว มีค่าของราว ๗-๘ ระบบ
 ทุนเมื่อหมดคอบนจากราษฎรแล้วถึงข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าเป็นผู้แทน
 ราษฎรแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้รับเรื่องราวทันที เผอิญข้าพเจ้าไม่ได้เข้ามา
 มีค่าของหลายสิบระบบ ดังข้อกั้นหลายสิบคน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าไม่เกี่ยว
 กับนโยบายของรัฐบาลเลย เป็นเสียงของท่านซึ่งอภิปรายให้ที่ประชุม
 ฟัง ขอให้ท่านอภิปรายว่า จะให้รัฐบาลทำอะไร หรือไม่ทำอะไร จะ
 ได้รถบรรทุกเขาหน่อย

นายถวัลย์ อยุธยา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวคือ
 ขอให้ข้าพเจ้าเข้าใจให้ชัดก้น้อย เพราะข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจว่านโยบาย
 นั้นคืออะไร นอกจากว่าการซึ่งรัฐบาลดำเนินอยู่นั้น ก็คือนโยบาย
 นั้นเอง ถึงจะให้ใครๆ อภิปรายอย่างไร ข้าพเจ้าก็คงเข้าใจว่าอย่าง
 นั้นอยู่นั่นเอง ข้าพเจ้าขอเรียนต่อไปอีกเล็กน้อยว่า นอกจากราษฎร
 ได้มาขึ้นค่าของแล้ว ข้าพเจ้าก็ยังได้มาขึ้นค่าของต่อรัฐบาล คือต่อ
 กระทรวงเศรษฐการ คือกระทรวงมหาดไทย คือสำนักนายกรัฐมนตรี
 ยังมีหนังสือปรากฏอยู่นั้น คือหนังสือคอบนของกระทรวงเศรษฐการที่ ๕๗

ถึงวันที่ ๓๓ พฤษภาคม ก็มาหนังสือตอบของจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่ง
 เป็นหนังสือตอบกระทรวงมหาดไทย แต่ในที่สุดหนังสือของนาย
 รัฐมนตรี ถึงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน แต่หนังสือเหล่านั้นไม่ได้ ให้ผลแก่
 พวกชาวม้งเลย เปิดถนัดคนเดียว นอกจากอ่านโยบาย นอกจากที่ข้างใจ
 จะเพราะพันรูปตาแต่ก็ไม่ว่าจะทำอย่างไร คอมเฉยๆอย่างนี้ ซึ่งไม่
 เห็นว่าจะได้ผลประการใดเลย น้ประการหนึ่งแต่คงให้เห็นว่าราษฎร
 เกิดร้อนจนถึงข้าพเจ้าเข้ามาถึงวอน ทันทข้าพเจ้าเข้ามาถึงวอน ก่อน
 ที่จะนำมาสู่สภาฯนี้ ข้าพเจ้าก็ได้พยายามจะทำเป็นญัตติหลายๆอย่าง
 เข้าไปเสนอบอกท่านประธานเอง ก็หมายความว่า จะเสนอให้ตั้งมาชิก
 ในสภาฯ นี้ไปพิจารณา.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า นั้นยังไปคนละเรื่องใหญ่
 โดแล้ว ท่านก็คงจะทราบดีแล้วว่่าเป็นคนละเรื่อง เดียวที่ข้าพเจ้าจะ
 อัญญาคนไม่ได้

นายสวัสดิ์ ยุวะเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่่า
 ขอประธานกรุณาฯให้ข้าพเจ้าทราบหน้อยว่่าอย่างไรเรียกว่่าโยบาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า คำนโยบาย ข้าพเจ้าเข้า
 ใจว่่า เป็นวิธีดำเนินการ รัฐบาลได้ทำอะไรมาแล้วว่่าอย่างไร หรือจะ
 ทำอะไรต่อไป หรือไม่คิดจะทำ น้ข้าพเจ้าว่่าเป็นนโยบาย

นายสรอย ณตาปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวว่่า
 ข้าพเจ้าได้ พังมามากแล้วโยเรื่องนี้ ความจริงผู้เสนอญัตตินั้นช่นมาก

ได้รับแต่ความโยนโยนที่รัฐบาลท่านเป็นของดี แต่ถกอภิปรายหมด
ข้อบังคับของเราว่า ญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปในนโยบาย ก็เมื่อ
รัฐบาลได้ทำตามนโยบายนั้น ผู้เสนอก็บอกว่าดีแล้ว ชอบแล้ว เมื่อ
ราษฎรเคี้ยวครั้นก็ไปหากระทรวงเจ้าหน้าตักแต่จกเห็นจะช่วยเหลือได้
ถ้าเขาไม่ช่วยเหลือ นั้นแหละจะกذبเข้าสู่สภา อีกครั้งหนึ่ง ถ้าจะ
ควรพอใจหรือไม่อย่างนั้นจึงจะชอบ ถ้าจะมาอภิปรายกันอย่างน้อย ๓ วัน
ก็ไม่หมด ง่ายๆ ก็เดียว

นายทองอยู่ พนมพนัน ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าว
เพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอถามรัฐบาล
สักหน่อยว่า สำหรับประชาชนที่ขอเคี้ยวครั้นกันมากมายในเขตต์บึง-
บรพัตินั้นมีจำนวนสักเท่าไร และถ้าเขาเคี้ยวครั้นจริงแล้ว รัฐบาลจะ
แก้ไขอย่างไรบ้าง ให้ตอบในชั้นเสียก่อน

พ.ร.ค. พระยาศรีราชทูตเจนี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษมการ กล่าวว่าจะในเรื่องตบหลังดังกล่าวนี้ ทางรัฐบาลก็ได้
มีไปทางจังหวัดว่า ผู้ที่มาเป็นกรรมสิทธิ์แล้วนั้น ก็ให้บอกมาทาง
รัฐบาลจะได้ คึกค้าเสียหายกัน ก็ยังไม่ได้รับรายงานนั้นประการใด
เพราะฉะนั้นในเรื่องที่ว่ามีจำนวนผู้เคี้ยวครั้นเท่าไรนั้น รัฐบาลยังไม่
สามารถจะบอกได้

ขุนพิเคราะห์คดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวจะว่า ตาม
ข้าพเจ้าฟังอภิปรายนโยบายมานี้ ได้ความแล้วว่า ผู้เสนอไม่ต้องการ

ถ้ารัฐบาลห้ามบึงบรเพ็ดนั้น ไม่ได้ตรงตามความประสงค์ของผู้เดือดร้อน
 คือผู้เดือดร้อนบอกว่า การห้ามบึงบรเพ็ด แต่เคียดแค้นเดียวหายแก่พลเมือง รัฐบาลจะแก้ไขอย่างไร ข้อนั้นเป็นข้อสำคัญ คือรัฐบาลได้วางนโยบาย
 ไว้แล้วว่า จะต้องห้าม ไม่ให้เป็นตัวการณประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป
 นี้ตามอภิปรายข้าพเจ้าเข้าใจตามนโยบายของผู้แทนราษฎร
 โดยไปขอใบจัมจองจากอำเภอ รัฐบาลก็ออกให้ นี่รัฐบาลเป็นผู้ออกให้
 เมื่อออกให้เป็นการผิดตั้งแต่ เมื่อปิดน้ำไว้แล้ว น้ำจะต้องสูง
 ท่วมไร่นาพลเมืองทั้งหมด นี่เป็นข้อเดียวหายใหญ่ยิ่ง เมื่อเป็นข้อเดียว
 หายทั้งสองฝ่ายแล้ว รัฐบาลมีนโยบายอย่างไรที่จะแก้ไขให้ราษฎร
 ได้รับความสะดวก ท่านผู้แทนก็ไม่ได้บอกว่าราษฎรเดียวหายอย่างไร
 รัฐบาลก็ไม่รู้ว่าแก้ไขอย่างไร รัฐบาลก็ยืนยันว่าคดีแล้ว คือรัฐบาล
 รับรองว่าพันธุ์ปลานกเค็ดแล้ว ดึงนพเมืองเดียวหายไม่ได้ คิด บอกว่า
 ที่คนนั้นจกนั้น ที่คนนั้นจกนั้น ว่าเป็นป่าทงนั้น ข้าพเจ้าฟังแต่คำว่าบึง
 บรเพ็ดเป็นป่าทงนั้น ราษฎรเรามาขอจัมจอง อำเภอผู้เป็นของรัฐ
 ส่วนหนึ่ง ข. ง. จ. ก็ออกใบจัมจองให้หมด พอราษฎรที่ได้รับ
 อนุญาตให้จัมจองได้นั้นต้องอาศัยน้ำ ที่รัฐบาลกั้นน้ำเดียว นักบารชน
 มาท่วม ที่ผู้แทนหาได้กล่าวเช่นนั้นไม่ว่าเดียวหายอย่างไร นี่รัฐบาล
 ควรแก้ไข แก้ไขอย่างไร ตามกฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จมาตรา
 ๓๘๐๓ ว่าแผ่นดินเป็นของพระเจ้าอยู่หัว ที่นเรามาขอ กรมการอำเภอ
 ก็อนุญาตให้ตามกฎหมาย ที่แก้ไขอย่างไร น้อยในหน้าที่ของรัฐ

รัฐควรจะทำอย่างไร เราควรจะมาสนใจกันในเรื่องนี้ จึงจะตกลง
ได้แน่นอน รัฐควรจะไปสำรวจดูให้แน่นอนเมื่อรับรองแล้วว่าดี มี
ข้าพเจ้าขอเสนอเพียงเท่านี้ ควรลงมติกันได้ ถ้ารัฐบาลรับรอง

นายมนูญ บริสุทธี ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวถึง
เจ้าของญัตติผู้เสนอให้เปิดอภิปรายในเรื่องงบประมาณแผ่นดินก็มีความเห็น
ต่อคดีของว่า การตั้งถอนพันชูปถามนเป็นของควรทำและจำเป็นที่จะ
ต้องทำ แต่เรื่องตกอยู่ว่าการตั้งถอนพันชูปถามน กระทบให้น้ำหนัก
ของราษฎรมากหลายทำให้เสียหายทำไม่ได้ ฝ่ายรัฐบาลก็ได้ตอบ
แล้วว่าพวกที่ใครรับความเดือดร้อนทำไม่ได้นี้ รัฐบาลก็ได้สั่งให้
ทางจังหวัดสอบสวนและให้ ยื่นเรื่องราวเข้ามาเพื่อรัฐบาลจะได้ คัดเงิน
ค่าชดเชยให้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะเป็นการส่งประสงค์ของ
ผู้เสนอแล้ว เพราะเท่ากับว่าท่านได้ช่วยเหลือแล้ว เมื่อท่านกลับไป
ยังท้องที่ก็ควรบอกให้ราษฎรผู้ ที่ได้รับความเสียหายนั้นให้จัดการ
ร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ว่าได้เสียหายไปเท่าไรเพื่อให้รัฐบาลคึกค้ำเสีย-
หายให้ เมื่อเจ้าหน้าที่ไม่คึกค้ำเสียหายให้ จึงจะมาช่วยกันในสภาฯ อีก
ทีหนึ่งว่า เหตุไรจึงไม่คึกค้ำเสียหายให้

นายถ้อย สวัสดิ์โรจน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวถึง ใน
เรื่องนโยบายของรัฐบาล ข้าพเจ้ากับผู้เสนอก็มีความเห็นต่อคดีของ
ต้องกันแล้ว ในเรื่องเขตที่รัฐบาลหวงห้ามเกินควรไป เป็นเหตุให้
ราษฎรได้รับความเดือดร้อน ทนต่อการถามรัฐบาลข้อเดียว อยาก

จะต่ำเด็กว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองต้องการให้ราษฎรได้รับความเต็มอกใจ บกนมีเรื่องพระราชกรณียกิจอยู่แล้ว ยังขึ้นเอาการเท่าที่รัฐบาลเก่าทำมานานมา ไต่ถาม ทง ๆ ท้าพเจ้าผู้เป็นตัวแทนราษฎรยืนยันว่าไม่จริงตามนั้น อยากจะขอให้รัฐบาลคองกรรมการไปพิจารณาใหม่ได้หรือไม่ ข้าพเจ้ายืนยันว่าไม่จริง เพื่อขอให้ราษฎรได้รับความร่มเย็น

นายมังกร ตามเดิน กล่าวดำ ในกาที่สมัครขอเปิดอภิปรายทั่วไปในเรื่องนโยบายบึงบรเพ็ดนั้น ข้าพเจ้าขอสนับสนุนในเรื่องนโยบายในการเพาะพันธุ์ปลาเป็นการสมควรแล้ว ที่รัฐบาลจะต้องเพาะพันธุ์ปลา หดกปกครองของประเทศนั้นจะต้องเพาะพันธุ์วัวพันธุ์ควาย พันธุ์คน พันธุ์ปลา เพราะฉะนั้นนโยบายที่คิดแล้ว ไม่ควรจะยกเลิก แต่วิธีการที่รัฐบาลได้ปฏิบัติอยู่เวลานี้หาเป็นการสมควรไม่ ข้าพเจ้าเองได้เคยไปในบึงบรเพ็ด อาณาเขตที่ส่งจนไฉนตั้งแต่นั้นไฉ่ สองแต่นั้นไฉ่ มากมายเกินกว่าที่จะเพาะพันธุ์ปลา อีกประการหนึ่ง ในบึงบรเพ็ดเต็มไปด้วยผักตบชวา จะเพาะพันธุ์ปลาไม่ได้เลย แต่รัฐบาลก็ได้จ้างคนกำจัดผักตบชวา แต่วิธีการนั้นคือทำที่ตะกั่วที่ตะนอย คือทำ ข้างหน้าอยู่ ข้างหลังกชนอก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าให้ทำอีก ๕๐ บึงบรเพ็ดก็ไม่หมดผักตบชวา เมื่อไม่หมดแล้ว จะเพาะพันธุ์ปลาอย่างไรได้ นี้ทำให้เสียเงินของรัฐบาลโดยใช้เหตุข้อหนึ่ง กับอีกข้อหนึ่ง ในนโยบายเรื่องปลาที่รัฐบาลได้

ปฏิบัติอยู่เวदान มีวิธีการทชตกน การเพาะพันธุ์ปลา นั้น ประสงค์
 จะให้พันธุ์ปลาแพร่หลาย และเพื่อให้ราษฎรจับกินเป็นอาหาร แต่
 รัฐบาลให้ผูกขาดการจับปลา ราษฎรที่ไม่เคยภาษักจับไม่ได้ ตกตง
 ว่ารัฐบาลเพาะพันธุ์ปลาให้แก่ผู้ผูกขาดจับ เพราะฉะนั้นนโยบายอันนี้
 จะต้องแก้ไขเด็กการผูกขาดจับสัตว์น้ำทั่วประเทศ ให้ราษฎรจับกิน
 โดยอิสระภาพ นี่เป็นนโยบายที่ข้าพเจ้าขอเสนอให้เด็กการผูกขาดจับ
 ปลาหมกทั้งประเทศอีกข้อหนึ่ง รัฐบาลเสียเงินอะไรเสียได้ ในเรื่อง
 เพาะพันธุ์ปลา แต่ทำไมรัฐบาลจึงไม่จัดการให้ปลามีราคาขึ้น เมื่อ
 ไม่มีราคาขึ้นแล้ว ให้รัฐบาลเพาะขึ้นอีกก็ร้อยล้านก็ไม่มีประโยชน์
 เขามาทั้งน้ำเปล่า ๆ ไม่มีประโยชน์อะไรเลย เช่นปลาทุเวदानดำละ
 ๑๐๐ บาท.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าเชื่อว่าปลาทูไม่มี
 ในบึงบรเพ็ด

นายมังกร ตามเสน กล่าวว่่า เป็ด่า เป็นนโยบายในเรื่อง
 ปลา ที่บึงบรเพ็ดมีปลาเป็นล้าน ๆ แต่ถ่าไม่จัดการให้ มีราคาขึ้นแล้ว
 จะเขามากก็ไม่มีประโยชน์ เวदानปลาทูเต็มบ้านเต็มเมือง นรัฐบาล
 ควรจะต้องทำสินค้าปลาทู

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เรื่องปลาทูนั้นผูกขาด
 เขาเรื่องเพาะพันธุ์ปลาเดียวกัน

นายมังกร ตามเดิน กล่าวว่ เนื่องจากวิธีเพาะพันธุ์ปลาบึง-
 บรเพ็ด เพราะฉะนั้นรัฐบาลจะต้องหาวิธีให้ราษฎรส่งปลาออกไปขาย
 ไกลๆ ให้ราษฎรที่อยู่ไกลๆ ได้กินปลาถูกๆ แต่รัฐบาลก็ไม่มโนโย-
 บายในข้อนี้ อีกข้อหนึ่งที่ข้าพเจ้าเดินขอให้รัฐบาลจัดการให้ปลาที่มีราคา
 งามและขอให้รัฐบาลจัดตั้งให้ราษฎรที่อยู่ไกลได้มีปลากิน นี่เป็นความ
 ประสงค์ที่ข้าพเจ้าอภิปรายในการเปิดอภิปรายทั่วไป หวังว่ารัฐบาล
 คงจะเอาความคิดของข้าพเจ้าไปพิจารณาและจัดการโดยรวดเร็ว ถ้า
 มิฉะนั้นแล้วการเพาะพันธุ์ปลา จะเพาะตั้งด้าน ทั่วๆ ก็ไม่มีประโยชน์เลย

พ.ร.ต. พระยาศรีอยุธยา ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เศรษฐการ กล่าวว่ ในการที่สมาชิกผู้หนึ่งอภิปรายเมื่อครั้งถึง
 นโยบายเรื่องปลาพื้นนี้ ข้าพเจ้าของคดียังไม่ตอบในที่นั้น ประเด็น
 สำคัญมีอยู่ว่า ผู้เสนอญัตตินี้เมื่อรวบรวมตั้งแล้วมีความประสงค์เพียง
 แต่จะให้จำกัดอีกหน่อยจะได้หรือไม่ ในการที่จะให้ตั้งกรมวิชาการ
 นั้น ข้าพเจ้าขอถามในเรื่องนี้ก่อน

นายสวัสดิ์ ยุวระเวศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่
 ข้าพเจ้าต้องการให้จำกัดอีกหน่อย เพราะเหตุว่าเป็นอย่างนี้ ข้าพ-
 เจ้าขอเรียนให้ทราบสภาพจริง ๆ เสียก่อน คือท่านบ่ที่อยู่ใต้ บึงนั้นเป็น
 ท่านบ่ที่มอณาเขตค้ดถึง เมื่อหน้านาพอเดือน ๑๑ เดือน ๑๒ นาก้ชงอยู่
 มากที่สุด แต่ว่าพอถึงเดือน ๑ เดือน ๕ ถึงฤดูเกี่ยวชาวนาก้ดง ทำให้
 ชาวก้ชงออกรวงน้เดี่ยหายหมด เกี่ยวชาวก้ไม่ได้ พอถึงเดือน ๕ เดือน ๖

นำเหล็ก หวานขาวไต ตี พอกถึงเดือนขายเดือนหน้าท่วม ชาวเดิมหาย
หมด ราษฎรก็มาร้องขอให้เปิดทำนบ ถ้าแม่ว่ารัฐบาลต้องการเพาะ
พันธุ์ปลาแล้ว ทำนบนั้นก็เปิดไม่ได้ เมื่อจำกัดเขตคั้นน้อยลงไม่ได้แล้วก็
ได้ให้ ไปอยู่ที่อื่น เขาทำนบเพาะพันธุ์ปลาเสียให้ด้อยบายทีเดียว

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์ ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐการ กล่าวว่ ถ้าอย่างนั้นท่านก็หมายความว่าให้ตั้งกรรมา
ธิการไปพิจารณาเรื่องการขออนใช้หรือไม่

นายสวัสดิ์ ยุวะเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่
ถูกแล้ว ถ้าเป็นการจำเป็นที่จะขอเสนอให้เป็นกรรมธิการในสภา
หรือว่าเป็นวิสามัญก็จะขอเสนอให้เป็นอย่างนั้น

นายสว่าง ศรีวิโรจน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดตลิ่งปอูร์ กล่าวว่
ตามที่ข้าพเจ้าอ้างประกาศของกระทรวงคลังเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ นั้น เป็น
แน่นอนว่าเหตุการณ์ที่กระทรวงคลัง ประกาศสั่งถอนพันธุ์ปลา และ
เจ้าหน้าที่ทางฝ่ายกระทรวงมหาดไทยก็เลยพลอยไม่อนุญาตให้ราษฎร
ซึ่งถือกรรมสิทธิ์แต่เดิมนั้นถือต่อไป เป็นขั้ที่เกินสมควร แน่ช่น
เมื่อมีการอภิปรายทั่วไปเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าขอยืนยันในทางที่จำกัด
เขตนี้ แต่ในเรื่องที่สั่งถอนพันธุ์ปลานั้น คงสั่งถอนต่อไปตามเดิม ขอให้
ให้ราษฎรเดียวประโยชน์ ที่ควรจะได้ โดยไม่จำเป็น

ขุนพิเคราะห์ศักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีษะบุรี กล่าวว่ ข้าพเจ้า
ฟังออก ทราบได้ชัดทีเดียวเมื่อตะกี ทางนั้นประสงค์จะให้ท่านชย

ดงให้พอดักกับประโยชน์ที่พลเมืองได้เคยทำมาแต่ก่อน เพราะฉะนั้น
 รัฐบาลก็ไม่ควรจะขัดข้อง รัฐบาลก็ควรจะรับรองว่าจะไปพิจารณา
 หรือตั้งกรรมการไปพิจารณาว่าจะให้ ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ฝ่าย
 ราษฎรก็ไม่ให้เดือดร้อน ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐบาลควรรับรอง และ
 รัฐบาลจะรับรองได้หรือไม่ หากว่ารัฐบาลรับรองแล้ว ญัตตินั้น
 ก็ควรลงมติกันได้

พ.ร.ต. พระยา ศรยุทธเสนี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เศรษฐกิจการ กล่าวว่ ตามที่ผู้เสนอขอให้ตั้งกรรมการพิจารณาใน
 เรื่องค่าเสียหายนั้น รัฐบาลยอมที่จะรับตั้งกรรมการชนิดนั้น

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ ขอเป็นกรรมการของรัฐบาล

นายสงัดดี บุระเวด ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว
 ว่า ข้าพเจ้าขอเรียนว่ ถ้าเป็นกรรมการเฉพาะคณะรัฐบาลแล้ว จะ
 ได้ผลอย่างเต็ม เพราะเหตุว่ให้ไปโต้สวนคณะเดียวกัน คือหมาย
 ความว่ กรมชลประทาน รัฐมนตรีว่าการก็ให้กรมชลประทาน
 เสนอมาว่มีความผิดอะไรบ้าง เช่นนี้ไม่มีผลเลย เพราะฉะนั้นใครจะ
 ขอให้เป็นกรรมการในสภาฯ นี้ด้วย

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ ในตอนต้นรัฐบาลขอพิจารณาเอง
 เสียก่อน ถ้าว่ารัฐบาลไปทำการไม่ได้เรียบร้อยอย่างที่เป็นมาแต่
 นั้นแหละจึงค่อยให้สภาฯ นี้ตั้งกรรมการ ออกไปอีกทีหนึ่ง เท่านั้น
 จะดี แต่ว่ขอให้รัฐบาลได้พิจารณาเสียก่อน

นายต๋อด้ก ยอเวด ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว
ว่า ถ้าเช่นนั้นก็เป็นพอใจ

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา
กล่าวว่า ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภาฯ คนหนึ่ง อยากจะรักษา
แบบอันดีงามไว้ คือว่า ในเรื่องขออภิปรายเต็มสภาฯ ตามข้อ ๒๔ นี้
แล้ว ก็มีข้อบังคับข้อ ๕๕ ให้ลงมติเป็น ๒ ประการ คือว่าถ้าไม่มีเรื่อง
อะไรแล้วให้ลงมติตามข้อ ก. ให้ความเห็นตามระเบียบวาระต่อไป ถ้า
หากว่ามีเรื่องไม่ไว้วางใจรัฐบาลแล้วก็ลงมติข้อ ข. แต่เรื่องเหล่านี้
หาได้ตรงตามข้อบังคับไม่ ผู้เสนอญัตติในเรื่องนี้เกิดขึ้นโดยข้อบังคับ
แล้วถ้าหากว่าสภาฯ จะดำเนินการอะไรต่อไปข้างหน้าแล้วขอเปิด
อภิปรายกันเต็มสภาฯ แล้วก็มีมาในเชิงดำเถิกกันบ้าง คำกันบ้าง
ไม่ตรงกับข้อบังคับที่เขียนไว้.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า การดำเถิก การดำ ใน
ที่หน้าข้าพเจ้ารับรองว่าไม่มี

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา
กล่าวว่า มิได้ ข้าพเจ้าสมมติว่าต่อไปอาจจะมีการบ้าง เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าคนหนึ่งอยากจะรักษาแนวอันดีงามที่สภาฯ ได้ทำขึ้น เพราะ
เรื่องนี้ควรจะลงมติที่กล่าวแล้ว ส่วนที่ถ้ารัฐบาลจะรับรองหรือ
ประการใดเพียงใดนั้น ข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง แต่ที่พูดนั้นก็เพื่อไปเป็น
ไปตามข้อบังคับ แล้วข้าพเจ้าอยากจะให้ความสังเกตไว้ อีกประการ

หนึ่งว่า เราเป็นสมาชิกสภาฯ ด้วยกัน เราควรจะรู้จักทำอะไรเป็น
นโยบาย และอะไรไม่ใช่ นโยบาย และอีกประการหนึ่งเนื่องจากเรา
เป็นผู้หวังดีต่อประเทศชาติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ เห็นจะพอ

นายรัฐมนตรี กล่าวคือ ข้าพเจ้า ของฉันมีต้นคุณ คำที่ สมาชิก
กล่าวเมื่อก่อน ข้าพเจ้าแต่เห็นว่าเราจะเอาเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เอามาลง
ในสภาฯ นี้ ทำให้เสียงานเสียการมากจริงๆ อีกอย่างหนึ่งเป็นเรื่อง
เด็กน้อยแล้วมาทำเหมือนอย่างจะตั้งรัฐบาลไม่ควรรีๆ ทดลอง
บ้าง านาน ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วยในเรื่องนี้ ขอวิงวอนเสียทีเถอะ
ว่าเรื่องอะไรที่จะตั้งรัฐบาลแล้ว ขอให้เป็นเรื่องสำคัญจริงๆ
เราจะได้ออกไปให้ ถึงพริกถึงขิง น้อย่างนี้ ชอบอย่างนี้ แต่ว่า
อย่ามาทดลองว่าเราไม่เคยแล้วจับไขว้จับเขว น้อย่างนี้แล้วขอเสีย
ที่ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วสภาฯ จะละ แต่รัฐบาลก็จะพลอยละไปด้วย
เพราะฉะนั้นขอให้เด็กจวนเด็กเถิด

พ.ร.ต. พระยา ศรัยทนต์นี้ ร.ม. รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง
เศรษฐการ กล่าวคือ ตามที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งเสนอเมื่อตะก ข้าพเจ้าก็
เห็นด้วย บัดนี้เรื่องก็อาจจะรวบรวมได้แต่ถ้าเราจะลงมติอย่างไร
เพราะฉะนั้นขอให้ท่านผู้เสนอตั้งปัญหาว่าจะลงมติอย่างไรขึ้นมา

นายสวัสดิ์ดี, ยิวะเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว
ว่า ตามที่รัฐบาลว่าเอาเรื่องเล็กๆ น้อยๆ มากทดลองนี้ ข้าพเจ้าขอ

เรียนให้ทราบว่าข้าพเจ้าได้ทำทุกอย่างแล้ว ข้าพเจ้าได้พยายามทุก ๆ
 อย่างแล้วที่ข้าพเจ้าทำ ได้มาปรึกษาท่านประธาน และท่านประธานก็
 บอกว่าให้ทำอย่างนี้ มีทางเดียวที่ข้าพเจ้าจะทำได้ล้มประสงค์ ไม่ใช่
 เป็นเรื่องที่จะล้มรัฐบาลอะไร แต่หากว่าไม่มีทางอื่นอีกแล้วที่ข้าพเจ้า
 จะทำได้คือไป นอกจากวิธีนั้นแล้ว อย่างไรก็ดี สำหรับในญัตตินี้
 ข้าพเจ้าก็ได้เรียนมาตั้งแต่ต้นแล้วว่าข้าพเจ้าไม่ได้มีความประสงค์
 อะไร เพราะฉะนั้น เพื่อให้เห็นว่าเป็นความจริงที่ข้าพเจ้าเสนอมาน
 ข้าพเจ้าขอเสนอญัตติว่าให้เป็นอันผ่านไปตามที่ข้าพเจ้าเสนอมาน

นายถ้อยคำ ศรีวิโรจน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดคณบุรี กล่าวด้วย
 เรืองนเรนเรื่องที่เขาคุณนายถ้อยคำรับรองแล้ว ขอให้ เป็นไปตามคำ
 รับรองนั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวด้วย ท่านผู้เสนอญัตติได้อ้าง
 ข้าพเจ้าว่าได้มาหารือ จริยอยู่ในเรื่องนั้น และที่ข้าพเจ้าได้แนะนำไป
 ก็เชื่อว่ามีผิด ท่านได้ตั้งเบาะระทุกตาม แล้วได้แสดงความจริงที่ว่า
 จะนำมาอภิปรายจะได้หรือไม่ ข้าพเจ้าบอกว่ามีข้อบกพร่อง ท่านตั้ง
 กระทุถามแล้วอภิปรายไม่ได้ แต่ซักถามได้ ๓ ครั้ง ท่านก็ว่าไม่พอ อยาก
 จะปรับทุกข์ ให้ ทบประชุมฟัง ข้าพเจ้าจึงบอกว่ามีทางเดียวที่จะทำได้
 คือให้ดูข้อบกพร่อง ถ้าหากว่าเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลแล้ว การ
 ปรับทุกข์นั้นเป็นหน้าที่ของทแสดงว่ารัฐบาลไม่ได้ทำให้ราษฎรนั้นพ้นจาก
 ทุกข์ไปได้ เกี่ยวกับนโยบายแล้วก็อาจจะล้มรัฐบาลได้ ที่ข้าพเจ้าพูดเช่น

นั่นก็เชื่อว่าคุณเข้าใจว่านโยบายหมายความว่าอะไร บัดนี้ท่านมาถาม
 ข้าพเจ้าในที่ประชุม ก็ทำให้ข้าพเจ้าทอมนระตอกว่า เมื่อท่านตั้งญัตตินั้น
 ท่านไม่เข้าใจว่านโยบายคืออะไร ข้าพเจ้าจะทราบได้อย่างไรว่าท่าน
 ไม่เข้าใจว่านโยบายหมายความว่าอะไร ข้าพเจ้าเข้าใจว่าท่าน
 เข้าใจ บัดนี้ท่านบอกว่าท่านไม่เข้าใจ แล้วท่านก็มาอ้างข้าพเจ้า
 ข้าพเจ้าจึงต้องขแรงเช่นนี้ บัดนี้ผู้ตั้งญัตตินั้นมีความประสงค์จะตั้ง
 ญัตติให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป จะมีใครคัดค้าน
 หรือไม่

หอดวง วรนิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดฉะเชิงเทรา กล่าวว่
 ข้าพเจ้าไม่คัดค้านที่จะให้ลงมติให้ผ่านระเบียบวาระต่อไป แต่ข้าพเจ้า
 เห็นว่าการที่รัฐบาลจะตั้งกรรมการไปสำรวจตรวจสอบเรื่องนั้น
 ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะต้องตั้งกรรมการในสภาฯ ดังว่า

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เคียงค้อยพุกกันใหม่ ถ้า
 ไม่มีผู้ใดคัดค้านข้าพเจ้าจะได้ ถ้อยว่

ขุนพิเคราะห์คดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่ ข้าพเจ้า
 เห็นว่าการที่รัฐบาลรับรองจะตั้งกรรมการฝ่ายรัฐบาลไปพิจารณา
 นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าถูกต้อง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ คนดะเรื่อง เวตงานปัญหา
 มีอยู่ว่จะรับญัตตินั้นหรือไม่ ก็ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบ
 วาระต่อไป

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์
ร.ต. เนตร์ พนวิวัฒน์
นายจ้ง จริงจิตร
นายมนุญ บริสุทธิ์
หลวงพิพัฒพลกาย
พระพิไสยสุนทรการ
บุญแถม ปิตยานนท์
ตรวจแก้ ๘/๑๑/๒๕๗๗

พระเริ่มวิรัชพากย์
รองประธานที่ ๑ (ลงนามแทน)

นายปพาพ บุญ-หลง
ประเสริฐ บัณฑิตคุณ
ประสิทธิ์ ศรีสุขุต
บุญช่วย สุนทรมัต
ถิน จุฑะรพ
วิจิน สัจจะเวท
เลียงฮือ ศรีสุชาติ
ศรี อินทร

ผู้ตรวจงานการประชุม

หลวงคหกรรมบดี
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร